

Pregled

Poljska. — Židovska emigracija. — Putovanja u Palestinu.

Zagreb, 7. januara.

Iz Poljske stizavaju danomice vijesti o strašnom položaju Židova u toj zemlji. Država sama neuredjena financijski i politički, prema tim vijestima, provodi službeno i posrednim nedekretiranim sredstvima izlučivanje Židova iz poljske privrede. Antisemitizam prljav i krvav vlada tako reći u svim stanicama ove zemlje, koja bi baš zbog svoga položaja između Njemačke i Sovjetske Rusije morala nastojati, da se prije svega iznutra sredi. Od svih država stvorenih nakon završetka rata, Poljska se bez sumnje nalazi u najgorim prilikama, a ponajviše krivnjom onih, koji njome vladaju. Problem narodnih manjina ruje, a nijedna vlada u Poljskoj nije dosada pokazala ni dovoljno volje ni dovoljno smisla, da ga riješi ili barem pokuša riješiti na razuman i demokratski način.

Židovi u Poljskoj brojčano veoma jaki, čine kompaktnu narodnu manjinu. Oni su zastupani ovelom zastupničkom grupom u parlamentu. Kolikogod je ta poslanička grupa agilna i politički rutinirana, ne može da spriječi navalu golemih nevolja na sve židovstvo u Poljskoj. Ona naravski ne može ništa postići protiv hajke i razora organa zvanoga antisemitizma. I ona ne može spriječiti ekonomsko propadanje goleme skupine židovskoga življa.

Vlast oduzima monopolne koncesije za prodaju raznih predmeta, kojim židovski mali trgovci najviše trguju. Židovski industrijalci nalaze posvuda na teškoće, jer su Židovi, židovski obrtnici i onako stradavaju zbog lošega financijskoga stanja u zemlji i nemaju dovoljno kredita za nabavu potrebne im robe. Židovska je kvota u broju nezaposlenih radnika strašna. Židovski srednji stalež, koji čini najveći dio poljskoga židovstva posvema stradava. I što je najgore: nema nijedne zemlje, koja će primiti te paćenike i dati im prilike, da u njoj okušaju svoju radnu snagu i svoj poduzetnički duh.

Proces ekonomske propasti Židova u Poljskoj još nije na kulminaciji. Položaj tih ljudi je bezizgledan. A u Poljskoj, koliko se danas vidi, a dosada moglo konstatovati nema dovoljno zreloga prosudjivanja o ozbiljnosti i zamašitosti strašnih posljedica, kojima će uroditi to sistematsko upropašćavanje židovske zajednice, uništavanje, što stvara golemu masu očajnoga elementa, koji će u svom očaju poći krajnjim putevima i zaći u front, koji je za Poljsku mnogo opasniji od učešća Židova u poljskoj nacionalnoj ekonomiji.

Valja dakako istaći, da ima ovom strašnom stanju poljskoga židovstva i drugih uzroka, nego što je sistematska akcija, koja ide za njegovom propašću. Jedan je razlog u opće lošim financijskim prilikama Poljske; a sa druge strane opet ne dobivaju poljski Židovi dovoljno potpore izvana, iz Amerike. Te su potpore poglavito prije rata, u vrijeme dakle, kad su opće prilike bile kud i kamo bolje, iznosile mnogo, daleko više nego danas. Ali položaj bi se Židova u Poljskoj mogao više prosudjivati jednim mjerilom zajedno s prilikama, u kojima živi sve pučanstvo Poljske, kad ne bi bilo notorno, da se s visokih i najnižih mjesta šovenski i kratkovidno aktira za propast poljskoga židovstva.

Situacija u Poljskoj naročito neda da oslabi akutnost židovskog pitanja. Pokazalo se, da sve filantropske akcije momentanih pripomoći nijesu urodile ničim. Prvi snažniji vjetar srušio im je djelo.

Tragika galutskog židovstva ne slabi. Ona izbjija u časovima, kad se mnogima čini, da je sve već u najboljem redu i da se židovsko pitanje nasilu forsira. Ali jednom će ona nestati ili barem uistinu i trajno oslabiti: kad bude čitavo židovstvo stvarno imalo snažan oslonac u potpuno sredjenoj i normalnoj narodnoj zajednici na vlastitom tlu. Cijoniste su nosio toga uvjerenja, misli, koja svim našim nevoljama daje općenitiji aspekt, a time i ključ do stvarnog i najuspješnijeg lijeka.

Palestinski drajev u Americi

K demisiji rabi Wisea. — Stanje Židova u Poljskoj. — Rezultat izbora za Asefat Hanivharim.

DRAJV UJEDINJENIH PALESTIN. FODOVA U AMERICI.

Kampanja u Americi, da se za potrebe Palestine namakne 5 milijuna dolara, je u tečaju. Prvi iskazi doprinosa pokazuju veliku pripravnost američkih Židova, da dadu svoje doprinose tome fondu. 5 milijuna dolara podijeljeno je na razna mjesta. Tako su Židovi New-Yorka preuzeli kvotu od jednoga i po milijuna dolara. Njujorska kampanja ima službeno da započne 17. januara. Sva židovska društva i svi židovski krugovi organizovali su se već u naročite grupe, da za vremena svrše sve pripreve. I u drugim većim mjestima je već započeo rad. Dosadašnji rezultati već pokazuju, da je apel cijonista za Palestinske fondove naišao na vanredan odziv, kojemu se obzirom na drajev Jointa od 15 milijuna dolara nijesu nadali ni najveći optimisti. U Buffalo započela je kampanja banketom, priredjenim u čast dru. Wise-u. Židovi Buffala preuzeli su kontingent od 75.000 dolara. Dosada su prema prvim vijestima sabrali već 27.000 dolara. Kasnije vijesti javljaju, da su k tome namaknuli još i svotu od 7000 dolara. Najvažnije židovske ličnosti stavile su se za naredne nedjelje na raspolaganje za tu akciju. Svuda u Udruženim Državama održavaju se mitinzi, da se podigne interes za Palestinu. Očekuje se, da će u tom smjeru mnogo doprinijeti boravak člana engleske Radničke Stranke Wegdwooda, koji je pred nekoliko dana otputovao u Ameriku.

Od ostalih drajva treba spomenuti drajev u Teksasu, koji imade da namakne 100.000 dolara, drajev u Albany, kontingentiran sa 15.000, pa u Syracuse kontingent 25.000 dolara, pa u Bostonu, gradu, koji ima da namakne 250.000 dolara. Akcija u Cincinnati je završena s uspjehom. Potpisano je obveza u iznosu od 33.000 dolara. U gotovom unišlo je od toga već 150.000, dakle za 100% više nego u prošloj godini, a supskripcije iznose za 70% više od prošlogodišnjih.

Komitej Bne Brit lože odlučio je na jednoj od svojih posljednjih sjednica, da u užoj saradnji pomaže i Palestinski drajev i pripomoćnu kampanju Jointa.

DEMISIJA RABI WISE-A.

Egzekutiva američke Cijonist. Organizacije i komite palestinskoga drajva ne primaju demisiju dr. Wisea.

New-York, 3. januara (ITA). Danas su se održale sjednice egzekutive Cijonist. Organizacije i komiteja. Ujedinjenih Palest. Fondova, da rasprave položaj, koji je nastao demisijom Wisea sa predsjedništva kampanje uslijed protivština konzervativnih grupa proti njegove osobe. Egzekutiva stvorila je sa 71 glas proti 1 glasa (Gedalia Bublik, izdavač konzervativnog »Jüdisches Tagblatt«) zaključak, da se dr. Wise pozove da pridrža predsjedništvo kampanje. Egzekutiva kampanje za Ujedinjene Palestinske Fondove zaključila je sa svoje strane sa 59 proti 9 glasa, da ne prima demisiju Wisea i to sa obrazloženjem, da je potpuno zadovoljavajuća izjava Wisea, o pravom značenju njegove propovijedi u hramu. U daljnjoj rezoluciji ističe se veliki rad Wisea za židovski narod, te se apelira na žid. javnost da čuva jedinstvo. — Debate su bile prilično burne i trajale su 6 sati. Delegati proveli su odmah skupljanje i sakupili 75.000 dolara za palest. kampanju.

Općenito se očekuje, da će dr. Wise zadržati predsjed. palest. kampanje.

G. Nathan Strauss votirao je u znak povjerenja rabi Stephen Wise-u 150.000 dolara za Ujedinjene Palestinske Fondove.

Šmarjahu Levin i Bjalik otputovali u Ameriku.

»Wiener Morgenzeitung« od 6. januara donosi vijest iz Tel Aviva, da poznati cijonistički vođa i vanredan govornik dr. Šmarjahu Levin zajedno sa Hajimom N. Bjalikom putuje doskora u Ameriku, da sudjeluju u tamošnjem palestinskom drajevu.

U svim većim evropskim lukama nalaze se mase Židova, koji su pobjegli poglavito iz Rusije, ili otišli iz Poljske, a koji su tu zapeli, kad je određena američka useljenička kvota. Židovi su relativno najviše emigrirali i poglavito selili u Ameriku i protuimigrantska politika, koja se danas posvuda provodi, najviše je pogodila Židove. Oni, što su ostali u lukama Baltika i u drugim lučkim gradovima u Evropi, čekajući svedj na američki vizum, postali su objektom raznih kriomčarskih agenata, kojima vanredno mnogo nasjedaju.

Čitave se družbe bave kriomčarenjem ljudi u Udružene Države. Nedavno se desilo, da je jedna takova družba povelala na svom brodu židovske emigrante, koji nisu imali američki vizum, pa su došli na Kubu, da se prokriomčare u Ameriku. Kad su stigli na pučinu, oplijenila ih i dijelom pobacala u more, a dijelom strpala u čamce i ostavila ih na dalekoj pučini.

Nevolja tih ljudi po lukama je golemo i nemoguća nade da bi se u skoro vrijeme mogla da riješi.

KATASTROFALNO GOSPODARSKO STANJE ŽIDOVA U POLJSKOJ.

Varšava, 27. decembra. (ITA) Vrhovno Vijeće Cijonističke Organizacije za svu Poljsku sastalo se ovih dana u Varšavi na zasjedanje, na kojem je izvješteno o katastrofalnom gospodarskom stanju Židova u Poljskoj i raspravljeno o pripomoćnim mjerama. Nakon otvorenja zasjedanja referirao je dr. Klumel o stanju i došao do zaključka, da je židovsko pučanstvo stiglo na rub gospodarske propasti. Tri milijuna Židova živi stisnuto u bijedi, bez nade u bolje, bez mogućnosti da se iseli. Preporučio je da se apelira na Židove u Americi, da pomognu. Prije rata je sama ICA židovskim stručnim zadrugama u Rusiji davala godišnje nekoliko milijuna dolara, a od toga je novca znatan dio otpao na Poljsku. Ali sada ne otpada na Poljsku više od 30.000 dolara godišnje. Iza toga referirali su senator Rotenstreich, dr. Davidsohn i dr. Reich. Dr. Reich je izvjestio o svom boravku u Americi, gdje su mu vodje Jointa obećali, da će pomoći Židove u Poljskoj. U debati su zatim učestvovali dr. Wygodski, Hartglas, Sommerstein, senator Körner, Rosenblatt, dr. Hindes, Inslar, Berger, Podlišeovski, dr. Ester Mangel, J. Grünbaum, Heftmann i mnogi drugi. Istaknulo se, da golemo gospodarska bijeda Židova nalazi uvelike svoj razlog u neprekidnim i naopakim postupcima države; židovski radnici i činovnici bivaju sistematski istisnuti iz državnih zavoda i ureda; prisilni nedjeljni počinak rušila židovsko pučanstvo. Izabrana je komisija, koja imade zadaću, da zajedno sa predsjedništvom Vrhovnog Vijeća raspravi potrebne pripomoćne mjere i izradi rezolucije.

POMOĆ JOINTA ŽIDOVIMA U POLJSKOJ.

Berlin, 2. januara. Evropejski biro Jointa javlja, da je američka centrala odobrila podjelu iznosa od 150.000 dolara Židovima u Poljskoj. Ova je svota namijenjena isključivo za filantropske svrhe. 100.000 je predviđeno za domove siročadi.

Upavitelj evropejske centrale Jointa, dr. Bernhard Kahn priposlao je centrali u Americi izvještaj o fatalnom stanju židovskih trgovaca u Poljskoj. Zatražio je veće iznose za potpomaganje židovskih kreditnih instituta u Poljskoj.

REZULTAT IZBORA ZA ASEFAT HANIVHARIM.

Jerusalem, 6. I. 1926. (ITA). Konačni rezultat izbora u Židovsku Narodnu Skupštinu (Asefat Hanivharim) još uvijek nije posve poznat, jer fale neki podaci iz Gornjo-galilejskih kolonija, no ti ne će mnogo utjecati na rezultat izbora. Predano je 32.555 glasova, koji se dijele na slijedeće stranke ovako: Ahdut Haaavoda (Poale Cijon) 8863, Hapoel Hacaair (Hitahdut) 5320, Centrum 2983, Sefardi 2762, Cijonisti-Kevizijonisti (Žabotinski) 2528, Ženska grupa 2039, Seljački Blok 1530, Demokratski 1383, Radnička klasa (komunisti) 989, Mizrahi 939, Tora v' avoda (tora i rad) 782, Zajednica sinova kolonista (Bne Benjamin) 704, Grupa useljenika iz Poljske 610, Grupa stanovnika Emeka 544, Mlado-Mizrahi 199, Obrtnici 180. — Izborni sud još nije završio razdiobu mandata.

PALESTINA PLAĆA SVOJ DUG.

Na upit poslanika sir Frederic Wise-a u engleskoj Donjoj kući, da li Turska i države, koje su od nje odvojile plaćaju svoje filantropske obveze, što proizlaze iz lausanskoga ugovora, izjavio je državni podsekretar za izvanjske poslove Locker-Lampson, da je dosada samo Palestina platila svoj godišnji obrok na ime otomanskoga državnog duga.

(Ziko)

jer su sve zemlje, koje zbog svojih dobrih prilika dolaze u obzir za emigraciju zatvorile vrata. Bogate Južnoameričke države puštaju vanredno maleni broj useljenika, jednako i Kanada, a u Australске zemlje mogu još jedino da se useljuju rođeni Englezi. Prilike u Poljskoj govore, da će ovo divlje naviranje Židova u inostranstvo bez plana i organizacije sve više rasti. Nužno se namiče pitanje, gdje da se pronadje mjesto, koje bi primilo ma tek dio ovih bijednika. ITO (Zangwillova Židovska Teritorijalna Organizacija) ga je dugo tražila i nije ga mogla da nađe. Palestina ulazi uz sadanje prilike u obzir tek za maleni broj, koji se dobrano iscrpljuje. Erec Jisrael se tek gradi i treba mnogo opreza da se zemlja zbog prejake i nesredjene imigracije ne baci u krizu. Medjutim bi Palestina mogla da primi i veći broj imigranata nego što danas dolazi u nju, kad bi Keren Hajesod imao dovoljno sredstava, da provodi radove, koji bi uposlivali goleme brojeve radnika, i da obrtnicima i useljenim poduzetnicima daje potrebne kredite. Diskusija, koja se vodila, a i danas još

vodi u Americi povodom pripomoćne akcije Jointa, a potaknuta po cionistima, ukazivala je baš na te mogućnosti Palestine, kad bi se ojačali fondovi. Danas Joint još nije prožet tim uvjerenjem ili barem hoće da sve zasad stavi u drugi red i ublaži ponajprije strašno stanje Židova na Istoku. Ali tu ne će dostajati tih 5 milijuna dolara, što ih Joint hoće da skupi u tri godine, jer ovdje kapital ne će stvarati novi kapital, budući da se daje u premalenim iznosima ili se izdaje na obične potpore, a kolonizacija je Židova na Krimu problematična stvar. Jednoga će dana morati zavladati apsolutno uvjerenje o prioritetu Palestine i u onim redovima, koji se klone jedne odrešite pozitivno-židovske, ideološke orijentacije, pa se slijepo drže pojava današnjice ne gledajući u daleku budućnost, a može se reći ni u blizu.

*

Prilike u Palestini toliko su pune raznih problema, život je Erec Jisraela toliko bujan, da se spolja ni uz najbolju volju ne dadu pravo zahvatiti i promotriti. Cionizam prelazi postepeno u pokret, koji svoj idejno-propagatorski centar nema više u galutu, nego mu središte čini rad i razvitak u Erec Jisraelu.

Svatko, ko ga interesuju problemi Palestine, ne će moći dotle da zadje u dubinu tih pitanja i ne će moći da dobije pravu sliku života u Zemlji, dok sam ne dodje onamo.

Za svakoga je cionistu danas važno, da prije svega upozna probleme palestinske izgradnje, po kojoj cionizam vrši svoje ostvarenje. Karakteristika i forma života u Palestini, pojavi, koji se tu zapažaju, pokazuju, kojim će putem polaziti proces obnove i do kojih ćemo ciljeva u skoroj budućnosti moći da dodjemo.

Valja ovdje spomenuti slučaj sa američkim židovskim radničkim vodjom Abrahamom Cahanom, kojemu je boravak u Palestini posvema izmijenio njegovo negativno stajalište prema cionizmu i radu u Palestini. Zaista se samo u Erecu može da vidi, koliko je gigantsko djelo, što se ondje stvara.

Neposredan uvid u sve bivanje, u život u kolonijama i rad u gradovima, daje više nego golema literatura, pa bila ona ma kako informativna.

U proljeće počinje nova turistička sezona. U Palestini je uređen naročiti informacijski ured, koji vodi veoma agilni i dobro upućeni dr. Fritz Löwenstein. Taj ured daje sve potrebne informacije. Veza sa Palestinom je dobra i nije skupa. Lane je iz Jugoslavije pošao na kraći boravak u Palestinu lijep broj putnika, a naročito valja istaknuti grupu iz Sarajeva. Ovakove bi se grupe mogle stvoriti u svim ovčim mjestima. Posjećivanje Palestine ne obogaćuje samo uvjerenje i poimanje pojedinca nego dobro djeluje uopće na cionizam i interes za Palestinu u samoj zemlji, u kojoj ti izletnici stalno prebivaju.

J. R.

ABRAHAM CAHAN ŽIDOVSKI RADNIČKI VODJA U AMERICI, O IZGRADNJI PALESTINE.

U čast Abrahama Cahana, glavnoga urednika njujorškoga židovskog socijalističkog dnevnika »Forward«, koji je pred kratko vrijeme bio u Palestini, priredjen je u Manhattan Opera House svečani banket, na kojem je Abraham Cahana, nekadašnji protivnik izgradnje Palestine, govorio o toj izgradnji i istaknuo, da je Palestina danas nada velikih židovskih masa i u Americi; i ovdje se na svakom koraku mogu konstatovati protužidovske tendence. Na temelju njegovih ličnih opažanja može se konstatovati, da se u Palestini vrši rad, kao da su nadčovječne snage na djelu, rad, koji posvema zadivljuje. On apelira na sve drugove, da revidiraju svoj negativni odnos prema cionizmu. U Palestini se danas ostvaruje sam prijašnjih pokolenja. Nemogućnosti postaju ovdje mogućima. (Ziko)

PONOVA INTERPELACIJA U ENGLESKOJ DONJOJ KUĆI O DRŽAVNOM ZEMLJIŠTU U PALESTINI.

U Donjoj Kući upitao je poslanik Kenworthy ministar za kolonije, da li nekadašnja Krumška zemljišta u Palestini, tako zvana Bajsan-zemljišta obraduju isključivo Arapi, koliko su ovi arapski kolonisti uistinu platili na ime kupovine ili kamata, imade li još mjesta za židovske naseljenike i da li su poduzeti kakovi koraci, da se židovskim naseljenicima dade zemljišta. Ministar Amery žalio je u svom odgovoru, da nema o tom pitanju nikakvih informacija i izjavio, da će zamoliti Vrhovnoga Komesara u Palestini za tačan izvještaj.

Kapetan Wegdwood Benn upitao je, mogu li se dati kakova obavještenja o upadu Druza u Palestinu ili o oružanim sukobima između Druza i palestinske posade. Ministar Amery upozorio je kapetana Wegdwooda Benn na svoj odgovor od 14. decembra. Tada je saopćio, da dosada nije bilo oružanih sukoba između palestinske posade i Druza. (Ziko)

BROJ ŽIDOVA U MOSULU.

Prema saopćenju engleskoga ministra za kolonije Amerya u Donjoj Kući imade u području Mosula Arapa: 116.941, Turaka: 38.652, kršćana: 61.363, Židova 11.897 i Kurda 494.000. (Ziko)

Naše općine

»Savez. Vijeće konstatira, da je veći dio vjeroispovjednih općina u rukama cionista. Nalaže se Mjesnim Cionističkim Organizacijama, gdje vodstva vjeroispovjednih općina još nijesu u našim rukama, neka živo porade o tom, da cionisti dobiju odlučan uticaj na upravu općine.

Cionisti, članovi uprava, neka mnogo većma nego dosad porade unutar općina na unapređivanju židovskoga preporoda. (Rezolucija prošloga Saveznog Vijeća Saveza Cionista u Kraljevini SHS).

Ništa ne označuje toliko promjenu cionističkoga shvatanja u nas, koliko realnost naše rezolucije na Vijeću Saveza Cionista o vjeroispovjednim općinama. Nekad smo zaneseno jurišali na te kule predjašnje generacije, što je ostarila u nauci o liberalizmu i asimilaciji pa nije mogla da shvati radjanje novoga naraštaja, koji je postavio na glavu one preživjele nauke: u odnošaju spram drugih tražio je pravi liberalizam slobodu, i čuvanje ljudskoga dostojanstva, a u odnošaju spram svoja naroda zahtijevao je predanost, požrtvovnost i nasljedjivanje starih izvora. I srušise se kule, padoše pred logikom povijesti i pred nasrtajem mlade, snažne generacije, koja je osvojila gotovo sve općine, da provede u njima svoje novo shvatanje o židovstvu.

Dotle prvi dio rezolucije! A drugi dio veli doduše politički i skriveno, ali pametnome ipak dosta jasno, da se to novo shvatanje nije izvelo i da su se temelji kula poljuljali, ali da im nijesmo našli novih osnova. Treba da općine većma podupiru židovske preporodne težnje! Pa u čemu je stvar?

Osnovna je misao cionizma, da samo izgradnja židovske zajednice u Palestini garantira dostojan nastavak židovskoga narodnog života. Galutske stanice mogu da su vrlo važne; život u njima neka je vrlo intenzivan i židovski — Cijon one ne mogu da budu, jer nijesu ukorjenjene u židovskom tlu, jer nijesu dijelovi židovskoga narodnoga gospodarstva, jer u njima nema židovske autonomije u društvenom i kulturnom pogledu, koja se i ne da zamisliti, a kamo li ostvariti bez židovskoga tla. Prema tome židovski život u galutu nosi biljeg provizorija svagda i svagdje. On ne može da bude potpun i savršen.

Za realan i aktuelan rad to znači: sve sile koncentrirati za izgradnju Palestine, jer je svaki drugi posao sporedan i mora da je sporedan, čim se mjeri postulatom izgradnje Palestine. Sve društveno-židovske sile mora da neposredno i posredno služe tome cilju; njemu mora da teže svi oblici, u kojima se uopće može da ispolji židovska snaga.

Općine do danas ne odgovaraju niizdaleka tome, jedinom cionističkom programu. One su zaostale svojim funkcijama za tim ciljem, a mora se pače reći, da su zaostale i za modernom židovskom, galutocentričkom i necionističkom općinskom politikom.

Pogreška je u tom, što je baza naše općine jednostrano vjeroispovjedna. Protiv imena, a možda i protiv statuta naša općina imade dužnosti, koje premašuju svaku granicu kulta. Općina mora da je čelija židovskoga organizma, zvali ga mi narodnim ili ma kakovim drugačijim. A taj se organizam ispoljuje u oblicima, koji su sve samo ne vjeroispovjedni. Općina mora da organizira produktivne židovske energije za kulturni, društveni i humanitarni preporodni rad. Ona ima na pr. da podržaje knjižnicu i čitaonicu; da predavanjima zainteresira članove za židovstvo; da poukom hebrejskoga jezika i kurzevima iz različitih grana židovskoga života i znanja iznova nadje bazu za židovstvo mladijih naraštajeva; da društveno-židovski život unapredi i ojača.

To sve još nije cionizam, to je samo moderno židovstvo, koje nije sadržano u samoj brizi za redovno otvaranje hrama i za ritualne koljiče. Cionizam traži, da sav taj rad bude upravljen odgoji mladje naraštaja u ljubavi za Palestinu domovinu predaka i ognjište potomaka, ali i postojbinu našega naraštaja. Neka općina stvori mladeži mogućnost za fizičku obnovu, neka ona podupre sav njen odgojni rad, a napose njene zasad nažalost i preskromne i nekako plašljive težnje za promjenom zvanja.

Ako su općine zaista u rukama cionista, onda to znači, da se one kao bolje orudje od ostalih nezvaničnih korporacija moraju upotrijebiti za ostvarivanje takovih zahtjeva. A posljedica je toga, da Radni Odbor Sav. Cionista kao najviši izvršni forum cionista naše Kraljevine mora da pazi: vrše li općine tu dužnost i u kojoj je mjeri vrše. A ako one još nijesu u tom pogledu na visini, onda je prijeki zadatak toga cionističkoga vodstva, da dade inicijativu, kojom će općine jednovito i disciplinirano vršiti idejne postulate one židovske stranke, koja imade u njima golemu većinu. — e a w.

MORGENTHAU O PALESTINI I CIJONIZMU.

U Palestini boravi, kako smo već javili nekadanji poslanik Udruženih Država u Carigradu Henry Morgenthau, da upozna razvitak i sadašnje stanje palestinske izgradnje. Morgenthau je nakon što je bio posjetio Vrhovnoga Komesara lorda Plumera i razgovarao s mnogim vidnijim palestinskim ličnostima izjavio jednoj židovskoj delegaciji, da ga je ono, što je dosada u nekoliko dana vidio u Palestini, zadivilo i oduševilo.

Morgenthau je posjetio nekoliko kolonija. Bio je u Rišon Lecijonu pa u Dilbu a razgledao je i univerzitet. Izjavio je u jednome krugu, da ga sve to stvaranje u Palestini i sav taj život sili da iz korijena revidira svoj stav prema cionizmu. Rekao je da odsada ne će više pobijati cionizam, nego da će svoje sile staviti u službu ideje palestinske obnove.

*

Jerusolim, 3. januara. (ITA). Izvjestitelju ITA izjavio je Henry Morgenthau: »Od moга posljednjega posjeta u ovoj zemlji postignuti su začudni rezultati. Ja sam odlučio, da pišanju palestinske obnove posvetim svoju potpunu pažnju. Preporučam ovo: komitej od pet trgovaca, koji su autoriteti u svojoj struci, i nekoliko stručnjaka neka nekoliko mjeseci putuju Palestinom i tačno ispituju prilike u zemlji. Rezultat toga istraživanja treba da se iza toga objavi svijetu. Držim, da svijet pre malo znađe o tome, što se u Palestini stvara i što ovdje može da učini.

ŽIDOVSKO STRUKOVNO RADNIČKO ORGANIZACIJE U AMERICI DAJU 250.000 DOLARA ZA ŽIDOVSKO RADNIČKO U PALESTINI.

Američki United Hebrew Trades, kojima je na čelu Maks Pines zaključili su da opet provedu kampanju za organizovanje židovskoga radništva u Palestini. Imade se namaknuti iznos od 250.000 dolara. U prošloj godini provele su te udružene židovske radničke organizacije za istu svrhu s uspjehom kampanju, koja je donijela 150.000 dolara. Očekuje se, da će ovogodišnja kampanja obzirom na interes za Palestinu, koji je porasao posjetom židovskoga radničkog vodje Abrahama Cahana u Palestini i bez velikoga truda potpuno uspeti.

AGUDA PROTIV ASEFAT HANIVHARIM.

U svom pismu Vrhovnom Komesaru lordu Plumeru istupa Aguda protiv toga, da se novoizabrana Asefat Hanivharim priznade reprezentantom palestinskoga židovstva, jer ortodoksi nijesu uslied izbornoga prava žena učestvovali u izborima. Aguda je protiv valjanosti izbora poslala protestne memorandume ministarstvu za kolonije u Londonu, Savezu Naroda, engleskoj konzervativnoj stranci i engleskoj štampi. U tim se prosvjedima veli, da ortodoksi nijesu mogli da učestvuju u izborima, koji ne odgovaraju židovskim religioznim propisima i da zbog toga novoizabrana Asefat Hanivharim ne reprezentuje židovstvo Palestine. (Ziko)

ODSTUP DIZENGOVA, NAČELNIKA TEL AVIVA.

Gradonačelnik Tel Aviva Dizengov odstupio je nakon burne sjednice gradskoga zastupstva, u kojoj je sa 18 protiv 10 glasova primljen prijedlog radničkih stranaka, da se školski budžet Tel Aviva namakne iz javnih sredstava. Dizengov je principijelno bio za taj prijedlog, ali s finansijskih razloga nije mogao na nj pristati, pa je nakon što je prijedlog prihvaćen, povukao konzekvence.

PALESTINSKO ZAKONODAVNO VIJEĆE.

Prema obavijestima palestinske arapske štampe pokušat će se na temelju pregovora između lorda Plumera i ministra za kolonije Amerya, da se sazove Palestinska Zakonodavna Skupština. Arapi su se, kako je poznato, dosada protivili svim ovakovim pokušajevima, koje je poduzeo bivši komesar Herbert Samuel i nijesu učestvovali u izborima. Valja sačekati, kako će se Arapi vladati prema ovome navodnome planu. (Ziko)

PRELAZ FRANCUSKIH ČETA PREKO PALESTINSKE TERITORIJE NIJE DOPUŠTEN.

Palestinske oblasti odbile su s razloga neutralnosti zahtjev francuskih vlasti u Siriji, da propuste francuske čete prijeći preko Metule u Palestini u susjedne istočne krajeve. (Ziko)

Elektrifikacija Jerusolima.

Iz Jerusolima izvještavaju, da je gradska uprava sklopila sa Matvromatisom, kojemu je prema rješenju međunarodnoga sudišta u Haagu potvrđena koncesija za elektrifikaciju Jerusolima, ugovor, prema kojemu on preuzima opskrbu grada električnom rasvjetom.

Socijalna skrb u Palestini.

Na banketu Hadase u čast gospodje i gospodina Nathana Straussa, održanom u njujorškom Hotelu Baltimore, na kojemu je bilo oko 1200 članova Hadase, izjavio je Nathan Strauss, da je odlučio, da vlastitim sredstvima uredi u Palestini centar za narodno zdravlje. Ova će institucija, kojoj će biti priključene dječje mljekare, služiti bez razlike svim stanovnicima Palestine. (Ziko)

Napredak poljoprivrednih radova u kolonijama Keren-Hajesoda.

Zimska kiša, koja je započela 19. decembra, uklonila je bojazan zbog ozimih usjeva u kolonijama. Tlo je sada primilo dovoljno vlage tako, da se može pristupiti daljim radovima. Naročita briga ima da se posveti peradarstvu. U skoro vrijeme izvrši će se konkretni prijedlozi. (Ziko)

Lord Plumer posjetio tehniku u Hajfu.

Vrhovni Komesar u Palestini lord Plumer posjetio je ovih dana Hajfu. Nakon što je lord Plumer razgledao razna industrijska poduzeća, posjetio je i tehniku, gdje se je zajedno sa učenicima dao fotografirati. (Ziko)

HAPŠENJA CIJONISTA U SOVJETSKOJ RUSIJI

Berlin, 2. januara. (ITA). Saveznome birom cionističkih socijalističkih stranaka u Berlinu javljaju iz Sovjetske Rusije, da su nakon puta pročelnika židovske sekcije ruske komunističke partije, Golde'a po guberniji Herzonskoj provedena u mnogim gradovima i u starim i novim židovskim kolonijama uapšenja velikoga broja cionističkih socijalista. Zasada se znače, da je u Herzonu uapšeno trinaest osoba. U starim židovskim kolonijama uapšeno je također nekoliko osoba. Jedan dio tih uapšenika, oko 30 ljudi otpravljen je u zatvor u Herzonu. U Moskvi su obavljene premetačine u kućama ljudi, koji su sumnjivi, da su cionisti. 6 osoba uapšeno je, jer pripadaju cionističkoj socijalističkoj stranci.

Jedan dio uapšenih otpremljen je po strašnoj zimi u područje Tajga-močvara. Ovi uapšenici postigli su ipak, da su ih vratili u Turinsk, ali su bačeni u tamnicu.

Vijesti, koje je ured udruženih cionista-socijalista Poale Cijon dobio kasnije iz Rusije govore o daljnjim brojnim uapšenjima cionista.

Dr. MARKUS EHRENPREIS — GLAVNI RABIN U SOLUNU.

Dokora će dr. Markus Ehrenpreis dosadašnji nadrabini židovske općine u Stokholmu preuzeti glavni rabinat velike općine u Solunu.

Našoj je javnosti dr. Ehrenpreis dobro poznat i kao cionistički radnik uopće, a kao nekadašnji rabin u Djakovu na pose. Kao mlad čovjek došao je dr. Ehrenpreis u Djakovo, gdje je primio mjesto rabina. Kad je kasnije postao Veliki Rabin za Bugarsku vazda je održao vezu s cionistima i radom u našoj zemlji, pa se je rado odazivao pozivima, da u nas pripomogne razvitku i ojačanju cionističke ideje. Držao je predavanja u Osijeku, pa u Zagrebu i Sarajevu.

Dr. Markus Ehrenpreis rođen je u Galiciji i već je kao mladi djak zajedno sa Standom, Braudesom i drugima pripadao kolu galičkih Hoveve Cijona. Dr. Ehrenpreis se kasnije s oduševljenjem pridružio Herzlu i vrlo je živo učestvovao u cionističkom pokretu. Na petom kongresu u Bazelu održao je kulturni referat. Uz svoje zvanje marljivo je radio na području književnosti, pa se je istaknuo kao vrstan literarni historik i duhoviti esejista.

Djelovanje dr. Ehrenpreisa u solunskoj općini zasigurno će mnogo doprinijeti širenju cionističke ideje u brojnom židovskom pučanstvu Soluna. A solunski Židovi lako će u dr. Ehrenpreisu naći svoga duhovnoga vodiča.

ŠTRAJK ARAPSKE ŠTAMPE U PALESTINI.

Jerusalim, 3. januara. (ITA) Svi arapski listovi odlučili su da kroz 14 dana obustave izlaženje kao protest protiv povišenja poštanske pristojbe za novine. Izdavači listova poslali su memorandum Vrhovnom Komesaru lordu Plumeru, ministarstvu za kolonije u London i Savezu Naroda, u kojemu razlažu, da ovo povišenje poštarine prijeti uništenjem arapske štampe. Arapska je štampa više nego hebrejska ovisna o poštanskom transportu, jer hebrejska štampa cirkulira u gradovima i prometnim centrima, a arapska ovisi o svojim pretplatnicima u udaljenim selima.

*

U Palestini ima 12 arapskih novina i časopisa, od kojih izlaze tri u Jerusolimu, četiri u Hajfi, četiri u Jafi i jedan u Betlehemu. Nema nijednoga arapskog dnevnika. Svi pokušaji, da se stvorit takav list nijesu dosada uspjeli. Službeni organ palestinske arapske Egzekutive je list »Flestin«. Nadalje izlaze »El Jecira« u Jafi, »El Karmel« u Hajfi, »Rakib Sijon« (organ latinskoga patrijarha) u Jerusolimu, »Meraat el Serk«, »Lisan el Araab«, »Anafir« i »El Akta«. Gotovo sve te listove izdavaju kršćanski Arapi.

Hebrejska štampa ima tri dnevnika (»Doar Hajome«, »Haarec« i »Davar«) i lijepi broj časopisa. Na engleskom jeziku izlazi dnevnik »Palestine Bulletin«.

Židovi u Maroku

Dugotrajne borbe u Maroku, koje predvodi protiv današnjih gospodara ove zemlje, Francuza i Španjolaca Abdel Krim podigle su znatno interes svega kulturnoga svijeta za prilike u toj zemlji. Ugledni praški cionistički tjednik »Selbstwehr« donio je pred kratko vrijeme pod gornjim naslovom kratak prikaz prilika u kojima žive Židovi Maroka, pa ga zbog zanimljivosti prenosimo.

Na sadašnjem horizontu u Maroku, u borbi Francuza protiv stanovnika Rif-kraja, ne vidimo još značan rezultat, ali se mora priznati, da se Rifanci bačeni bore za neovisnost Maroka. Jedan židovski kapitalista iz Amerike, koji je proputovao Maroko, opisuje život pučanstva Rif-kraja, a naročito židovskoga stanovništva u Rifu i u gradovima Divda i Moko.

O pitanju, tko su stanovnici Rifa i čemu se židovsko pučanstvo toga kraja može da nada od rata, govori taj američki žurnalista slijedeće:

U Divdi stanuju dvije naročite sekte Židova: »Kohanim« i »Jisraelim«. Od 500 židovskih porodica, koje žive u Divdi ima otprilike 200 porodica »Kohanim«, a ostale su porodice »Jisraelim«. Levita ne živi među njima. Kohanim su veoma ponosni, uvijek se razlikuju od ostalih sekta do svadja i veoma se često dešava, da se među sobom žene.

Kad sam došao u Divdu, odvede me jedan Arabin rabinu Jisraelima Nisum Zagari. Rabin me je dočekao veoma prijazno i saopćio mi, da bi me veoma rado zadržao kao svoga gosta, ali drži, da bi mu bogatiji muž u gradu, Majer Jelis to zamjerio.

IZ JUGOSLAVIJE

PUTOVANJE TAJNIKA UPRAVE KKL DRA. SINGERA.

Dne 29. decembra boravio je u Bjelovaru tajnik KKL g. dr. Alfred Singer, te je u užem krugu sumišljenika razlagao zadatak KKL naročito u Jugoslaviji. U opširnome referatu govornik je prikazao dosadašnji rad kao i metode, kojim se imade taj rad intenzivirati. Nakon odulje debate zaključeno je povišiti dosadašnji kontingent, te je izabrana komisija KKL, kojoj je na čelu g. dr. Ländler. U debati raspravljalo se o narednim akcijama, te su trgovci obećali, da će svagdje propagirati, da pred Purimom na jedan određeni dan daruju svi trgovci 1% od utrška toga dana u korist KKL. Isto tako će se provoditi akcija, da se od svake fakture odbije 1 dinar u korist KKL. Konačno se govorilo o akciji za farmu, te je g. Lavoslav Hirsch preuzeo, da će ubrati određeni kontingent, pa je novac odmah predodnačen Savezu Cijonista.

30. decembra stigao je dr. Singer u Slatinu. Tu je održao predavanje o stanju obnovnoga rada u Erec Jisraelu. Predavanju je pribivalo sve židovsko pučanstvo, te je s odobravanjem saslušalo razlaganje o izgradnji narodne domovine. Nakon toga održao se sastanak s povjereništvom KKL, te je kontingent znatno povišen.

Tajnik Keren Kajemeta dr. Alfred Singer boravio je 1. januara u Osijeku, gdje je održao konferenciju s užim krugom cionista, kojoj je predsjedao začasni predsjednik S. C. J. g. dr. Hugo Spitzer. Dr. Singer govorio je ponajprije o potrebi intenziviranja rada za KKL u cijeloj državi, a zatim se bavio naročito prilikama u Osijeku, gdje rad ne zadovoljava. Na ovaj referat nadovezala se opširna debata, u kojoj se govorilo o reorganizaciji cjelokupnog cionističkog rada u Osijeku, te su stvoreni u tom smislu potrebni zaključci. Izabrana je velika KKL komisija, u kojoj svaki član ima svoj resor. Na čelu te komisije stajat će dosadašnji povjerenik Keren Kajemeta, g. inž. Ljudevit Freundlich. Podjednako je zaključeno, da se poviši kontingent za KKL. U svrhu intenziviranja rada za KKL, imao je g. dr. Singer dva sastanka s osječkom omladinom, koja je obećala živo raditi za KKL, te posvetiti svoju pažnju naročito akciji za škrabice; zatim je dr. Singer održao sastanak sa židovskim gospodjama, koje su izjavile svoju gotovost da rade za KKL. Tom zgodom potaknuto je, da se u Osijeku osnuje žid. ženski klub poput Pro Palestina sekcije u Novome Sadu.

*

Mjesna Cionistička Organizacija u Brodu n. S. održala je dne 4. o. mj. sastanak, kojemu su pribivali kao gosti gg. dr. Singer, tajnik KKL i g. Rikard Herzer, član zemaljskog povjereništva. Nakon što je dr. Singer razložio potrebu jačega rada za KKL, a g. Herzer probitak Keren Kajemeta kod osiguranja u smislu ugovora Kerena s jednim velikim i poznatim osiguravajućim društvom, zaključila je mjesna organizacija, da dragovoljno poviši svoj kontingent. Komisija KKL, koja je tom zgodom izabrana, pruža jamstvo, da će se u povišeni kontingent namaknuti.

*

Dne 5. o. mj. posjetio je dr. Singer Mjesnu Cionističku Organizaciju u Požezi. U oduljem govoru prikazao je prilike u Erec Jisraelu i potrebu kupovanja zemljišta u sve većem opsegu, a kao posljedicu toga, povišeni napor za namicanje sredstava za KKL. Konačno govorio je o jugoslavenskoj halučkoj farmi, te pozvao M. C. O. da akciju za farmu odmah provede. Nakon odulje debate povišen je dosadašnji kontingent za 100%. Na večer prikazivan je film: »Stara Palestina — novi Erec Jisrael.«

Pošao sam odmah u pratnji rabinova sina najbogatijem građaninu. Stanovao je daleko od kuće rabina. Morao sam da predjem mnogim uskim i prljavim, tamnim i grbavim ulicama, kojih ima mnogo u Maroku, a naročito u kraju Rifanaca.

Prošavši niskom tamnom kapijom stigoh u dvorište bogataša. Uskim stubištem dodjoh u prvi sprat. Sve sobe bijahu prazne. Osim ćilima od slame, koji su pokrivali pod, nije bilo u sobi nikakvog namještaja. O minderu ni govora. Posudje za jelo bilo je veoma jednostavno i od drvene materije. Obuća djece i žene bila je također vanredno jednostavna, stara i istrošena. Bilo je prosto nevjerovatno, da je to najbogatiji čovjek u gradu. Kasnije mi postade jasan razlog tome izvana tako jednostavnome i siromašnome životu ovoga bogataša.

Marokanski Židovi ne smiju da pokazuju svoj imetak, jer bi im to bilo opasno po život njihove porodice. Bio Židov u Maroku kolikogod bogat ostaje ipak slugom bogatoga i snažnoga Arapina u Divdi. Nijedan dan ne bi u Divdi mogao da živi Židov, koji ne bi imao kojega Arapina, kao svoga zaštitnika. Arapin nazivlje toga Židova »Ovdi«, moj sluga. Svaki Židov imade svoga saida, koji je poznat kao sveti ili čuveni ubojica, i koga Arapi štiju ili ga se boje. . . . Arapski said štiti svoga Židova od svakoga napadaja, koji bi htio da učini koji drugi Arapin. Onome Arapinu, koji ošteti ili napadne kojega Židova, što ima moćnoga saida, često veoma zlo! Kad kada plaća to i svojim životom. Židov plaća štitištvo svoga saida ovako: Prigodom velikog islamskog blagdana Ramazana, kupi Židov dva lijepa arapska plašta, jedno-

DRUGI VAAD HAMANHIGIM AHDUT HACOFIM.

Dne 25. i 26. decembra 1925. održao je u Zagrebu Ahdut Hacofim svoj drugi Vaad Hamanhigim (konferenciju vodja pojedinih grupa). Iz pet ahdutskih mjesnih skupina (Mitrovica, Ruma, Sarajevo, Vinkovci, Zagreb) sastalo se 24 vodja grupe i skupina sa članovima vodstva, Ahduta, da zajednički raščiste najvažnija pitanja Ahduta. Vaad se održavao u dvorani Saveza Cijonista.

Iza kako se otpjevala cofeska pjesma »Bahar bagaj«, otvorio je Šalom Freiburger hebrejskim riječima vaad. U uvodnom se referatu uglavnom bavio odnosom Ahduta prema našem (S. Ž. O. U.) i drugim omladinskim savezima. Zatim je Čiča Gross referirao o radu i razvitku Ahduta od sarajevskoga vaada ovamo. Referat je udijeljen na temelju dviju odlučnih tačaka u razvitku Ahduta: Bled i Osijek, ahdutski kemp i savezni slet. Prva je odlučna za unutarnji ahdutski život, jer je unijela u cofeske redove pravi odnos i pravo shvaćanje prema Palestini. Druga je tačka odlučna za odnos Ahduta prema Savezu Žid. Oml. Udruženja, jer je donijela sporazum između Saveza i Ahduta. Sam rad, kolikogod intenzivan, nije zadovoljio. Šalom Freiburger referirao je o pedagoškim pitanjima. Uglavnom se pozabavio pitanjem »pojedinač i zajednica«, pa problemom koedukacije. Cijeli je drugi dan vaada prošao u živom razgovoru na temelju referata Jože Milhofera o potrebama Palestine i hahšara u nas. U tom razgovoru kulminirao je vaad. Zacijelo još nije u nas bilo ni jedne omladinske konferencije, koja je tako trijezno i stvarno raspravljala o tom pitanju. Osnovana su dva fonda, Keren l' hitjašvut (za naseljivanje grupe cofima u Palestini) i Keren l' hahšara (za pripremu za Palestinu). Prvi se temelji na dnevnom porezu od pola dinara, što ga plaća svaki cofe. Drugi se temelji na prihodu od priredaba, na darovima i na subvencijama. Osim toga se osniva štedovni fond. Tko hoće može da štedi novac za aliju. U času alije dobija svoju uštednju sa kamatima. Ne podje li do svoje 26. godine u Erec, njegova se uštednja poništava i predaje jednome od cofeskih fondova, prema momentanoj potrebi. Osim toga treba da se okupe roditelji i prijatelji Ahduta u t. zv. krug prijatelja sa svrhom da budu zaledjem Ahduta u građanskom redovima. Taj krug morao bi se uplvisati u tom smjeru da u danom času, kad se bude osnivala farma za izobrazbu (misli se na dva centra, gospodarski i obrtnički), a osobito kad će prvi cofim-olim biti u Zemlji i čekati na naseobu, — sa svoje strane moralno, a još više materijalno pomogne nastojanja Ahduta. Mnogo se razgovaralo o ljudima, koji će sada svršiti srednju školu. Odlučeno je, da svi moraju da dodju magodinu u Zagreb, a od sada mora se spriječiti da ma tko iz ahdutskih redova ide u galutska zvanja. Ukoliko je moguće, treba cofim da u ferijama ili u prosto vrijeme rade u zanatima ili u obrtima.

Za eventualna rješavala se još nekoliko važnih pitanja. Budući kemp spremni će kibuc (mjesna skupina) Sarajeva, stvorena je nova vrst članova, orhim, neka vrst izvanrednih članova.

Vaad je završen uz pjevanje »Bahar bagaj« u subotu naveče. Uz Vaad održavali su se nevezani sastanci, gdje je stvarni dio Vaada našao svoje nadopunjenje u ozbiljnim razgovorima.

Vaad ima više da raščisti probleme, nego da donosi zaključke. Ovaj Vaad je u tom pogledu mnogo pozitivniji od sarajevskoga (održao se u proljeće 1925.), koji je doduše donio zaključaka, no ostavio probleme neriješene; zagrebački vaad naprotiv nije donio mnogo zaključaka, no unio je jasnoću u mnoge probleme Ahdut Hacofim-a.

Plaćajte pretplatu!

ga za saida, a drugoga za njegovu ženu. Obadva plašta stave se na bakreni pladanj, na koji se stave i mnogi slatkiši, počesto i po jedna ili dvije glave šećera uz nekoliko funti kave. Sve to nosi žena Židova na glavi, a njen muž i njena djeca prate je sve do pred kuću saidovu. Ondje pjevaju arapske pjesme. Iza toga odvede ih crnački rob k saidu. Židov se saagne i dotakne rukom nogu saidovu, a zatim mu poljubi ruku. Said prima darove i obećava Židovu svoju zaštitu sve do naredne godine, do drugoga Ramazana. Mora se istaknuti, da said drži svoju riječ. Često brani svoga Židova velikom požrtvovnošću.

Židov znade da se said, kad ga posjeti, pa vidi nešto, što mu se sviđa, ne ustručava uzeti taj predmet. Zbog toga se u židovskim kućama ne vidja ni lijepi namještaj ni nakit. Moj bogati domaćin uvjeravao me je, da je bogat, i da samo izvana izgleda kao prosjak. Ubije li said svojega Židova gotovo se nikako ne kažnjava. A znade li Židov, da se njegov said ljuti na nj, traži uz životnu opasnost drugoga, moćnijeg saida. Kad novi said prima Židova pod svoje okrilje, javlja starome saidu, da je odsada on zaštitnik toga Židova.

Tako žive Židovi Rifa u neprestanom strahu. Rifkabili su poznati svojom surovošću i okrutnošću. Zbog najmanje prepirke upuštaju se u borbu na noževu i oružjem. Židovi pritek na početku rada, ne sačekaju gotovo i nema čovjeka, koji sistem.

koga. U Rifu nema ljudskoga je rad dobio novoga postići. Javno je, da će Francuzi doći — kolikogod bi pobjede Rifkabile. U ovakvim slučajevima, da su mogućnosti za rad velike, da moramo sasvim ma stradavaju naravski na

SKOPLJE.

Glavna skupština »B'ne Izraela«. — Osnivanje Mjesne Cijonističke Organizacije.

(Od našega redovitog dopisnika.)

(Jos. B.) Dne 19. decembra prošle godine održala se glavna skupština cijonističkog omladinskog udruženja »B'ne Izraela«. Zaključci koji su tu stvoreni, označuju je jednom od najznačajnijih u povijesti cijonizma u Južnoj Srbiji.

Za one, koji znadu dosadašnji način rada u Skoplju, bilo je uvijek neko ugodno iznenađenje, kad su iz izvještaja u »Židovu« mogli saznati, da su u raznim cijonističkim akcijama ipak postignuti nekakvi rezultati. Jer se u stvari nije moglo kod nas da govori o kakovoj cijonističkoj organizaciji. Dosada smo ovdje imali tek cij. omladinsko udruženje, koje puno doduše najbolje volje, nažalost nije bilo spremno i došlo, da izvrši zadaću, koju se je stavilo. I to zato, jer je bogati omladinski radni program toliko zaokupio interes i pažnju članova, da im nije mnogo preostalo za ostalu cijonističku djelatnost.

Medju odnasilijim članovima toga udruženja, koji su bili u njegovom vodstvu, bilo je nekoliko iskusnih i potpuno uvjerenih cijonista, koji su se ovamo doselili i željeli nastaviti svoju cijonističku djelatnost, ali spomenuto pomanjkanje organizacije priječilo je i kočilo njihova nastojanja. Jasno je da cij. rad, koji vode tek nekoliko, mora zapeti, ako su nekogi od njih na dulje ili kraće vrijeme odsutni. I zaista je nastupio taj slučaj i ono nekoliko ljudi, što su preostali, nijesu mogli sami svladati sav posao. Dotični starijih saradnika bio se bio mogao postići, kad ne bi bilo po srijedi društvo, koje je za pravo namijenjeno omladini.

Vodjenj ovim mislima i željom da cij. pokretu i radu u nas dadu čvrst oslonac i što sigurniju budućnost, smatrali su neki odrasliji članovi društva bezuvjetno potrebnim, da se u Skoplju stvori Mjesna Cijonistička Organizacija. Oko te M. C. O. treba da se okupe svi naši ugledniji i iskusni ljudi, koji simpatiziraju s cijonizmom. Udruženje »B'ne Izraela« ostaje kao i dosada cijonističko omladinsko društvo i svoju djelatnost upravititi poglavito na odgoju omladine i usto učestvovati u raznim cijonističkim akcijama Mjesne Cijonističke Organizacije. Zbog toga je na glavnoj skupštini od 19. decembra iznesen prijedlog o osnutku M. C. O. sa gornjom motivacijom, pa je jednoglasno prihvaćen. Sad ima mnogo nade, da će cijonizam u Skoplju lijepo uznapredovati i pokazivati dobre, dostojne rezultate.

*

Sama glavna skupština protekla je ovako:

Zbog odsustva predsjednika h. Covo otvorio je skupštinu potpredsjednik društva h. M. Mašijah. Nakon otvorenja pročitani su izvještaji tajnika i blagajnika. Ti su izvještaji pokazali, da je djelatnost odbora bila veoma živa, ali da većina članova nije podupirala odbor u njegovome radu. U debati se je očitovao, da si je društvo natovarilo suviše mnogo zadaća, da raspoloživa snaga nije dostajala, pa je u zadnje vrijeme čitav rad morao zapeti. Zbog toga se pokazalo nužnim, da se program društva svede na potrebe omladine.

Predsjedatelj Mašijah pročitao je nato prijedlog, da se društvo »B'ne Izraela« riješi vođenja cijonističke agende za Skoplje i da te zadaće primi na sebe M. C. O., koja se ima osnovati. Nadalje je predložio, da se osnuje komisija Žid. Narodnog Fonda, koja će uz saradnju »B'ne Izraela« obavljati u Skoplju sav rad za KKL. Prijedlozi h. M. Mašijaha primljeni su jednoglasno, a skupština je povjerila h. M. Mašijahu i J. Beharu, da vode brigu oko ostvarenja tih dviju institucija. Iza toga je izabran novi odbor »B'ne Izraela«, pa su u nj ušli: Isak Koen, Luna Aladjem, Alegre Beraha, Regina Aladjem, Jakov Koen, Ašer Koen, Avram Bahar, Dysto Ergas i Aron Koen.

*

Prema zaključku glavne skupštine »B'ne Izraela« stupili su M. Mašijah i Josef Behar u kontakt s uglednim židovskim ličnostima a naročito s predsjednikom »Kluba Skopljskih Jevreja« g. Leonom Levićem, koji se od početka zauzeo za stvar. Gospodinu Leviću treba naročito zahvaliti, da je već 28. decembra omogućio održanje dogovora s nekolicinom gospode u prostorijama kluba, kojom je zgodom g. J. Behar održao kratak referat o potrebi i svrsi osnutka Mjesne Cijonističke Organizacije u Skoplju. Uz pristanak svih prisutnih odlučeno je, da se ova grupa proglašuje pripremnim odborom za osnutak M. C. O. Nadalje je zaključeno, da se sa 3. januara 1926. sazove druga sjednica, na koju će se pozvati i druge osobe, da se redigira manifest na ovdasnje židovsko građanstvo, u kojem će se najaviti osnutak M. C. O. uz poziv, da se prisustvuje skupštini, koja ima izabrati odbor mjesne organizacije.

BEOGRAD.

Pozorišno veče »Maks Nordaua«. — Jevr. dječje oporavišće. U nedjelju 10. o. mj. priređuje jevrejski prosvjetni klub »Maks Nordau« u »Manježu« pozorišno veče sa ovim programom: Ben Ravan: »Jom Kipur«, Sabetaj Džacen: »Naša deca«, H. Hajermann: »Ahašver«.

*

Jevrejsko Žensko Društvo u Beogradu zaključilo je, da u Prčanju (Boka Kotorska) otvori jevrejsko oporavišće, pa su poduzeti već svi pripremni radovi, da se što prije realizuje taj lijepi plan zaslužnog Jevr. Žen. Društva.

PANČEVO.

19. decembra preminuo je u Pančevu Avram Krausz. Pokojnik bio je prema saopćenju engleskoga i nežidovskim krugovima svoga rođaka u Donjoj Kući imade u podr. gradski zastupnik i vanredan Turaka; 38.652, kršćana; 61.363, kom dokazao svoj živi interes za dasve predan.

1. januara uz vanredno učešće pančevske vjere.

ZAGREB.

Dječja priredba Izr. Ferijalne Kolonije.

Dne 6. januara poslije podne priredila je u Glazbenom zavodu agilna zagrebačka Izraelitska Ferijalna Kolonija svoju veoma uspjelu dječju priredbu. Bogati program izveli su djeca Vika Podgorska, koja je čitala dječje priče (Kipling: Slonić, srpsku narodnu priču Car nad muhama i slavensku priču prevedenu u zagorsku kajkavštinu Mucika i pesek), g. Alfred Grünhut, a uz njih mladi Andrija Präger, pa Erika Mayer, Zlata Morvay i Piročka Präger. Četrnaesgodišnji Andrija Präger, besprikorno je odsvirao Gounod Lisztov »Valček iz Fausta«. Pokazao je da ima talenta i da će danas sutra biti odličan glasovirač. I Piročka Präger zavrjeduje isto taku ocjenu. Odsvirala je lijepo i skladno »Rondo brillante« od Webera. Čitanje priča bilo je i režijski dobro riješeno. Na prostranom podiju sjedila je u naslonjaču gđa Podgorska, a oko nje se skupila djeca slušajući pažljivo, kako im ona uvjerljivo i s mnogo uživanja čita ili priča zanimljivu pripovijest.

Erika Mayer i Zlata Morvay plesale su s mnogo ritma i gracije fantastični valček na glazbu »Le turbion« od Mattei-a. Najbolja i najzabavnija tačka je bio »šošarski šegrt« maloga Kamila Kandra. Na koncu je g. Alfred Grünhut dobro maskiran uz bubanj i glasovir otpjevao djeci namijenjene stihove, kojih je sadržaj bio pun naivnog dječjeg humora.

Priredba je bila odlično posječena. Bilo je naročito mnogo djece, koja su s velikim interesovanjem pratila sve točke programa. Priredbi su prisustvovala mnoge vidjene židovske i ne-židovske ličnosti i reprezentanti svih zagrebačkih židovskih institucija.

Nakon programa razvila se uz ples dobro animirana zabava, koja je potrajala do kasno u noć. Čujemo, da je priredba donijela lijep čisti dobitak, koji je namijenjen uzdržavanju društvenog dječjeg doma u Crikvenici.

Hebraizacija u Zagrebu.

Konferenca hebrejske sekcije Žid. Narod. Društva.

U utorak, dne 5. januara održala je sekcija Žid. Narodnog Društva u Zagrebu za hebraizaciju sjednicu, kojoj su prisustvovali predstavnici zagrebačkih omlad. udruženja, predstavnik Radnoga Odbora Saveza Cijonista i vodstva Saveza Židovskih Omlad. Udruženja. Predsjedao je g. dr. Aleksandar Licht, predsjednik Žid. Narod. Društva. Ponaoprije je govoreno o uređenju postojećih hebrejskih tečajeva na prokušanoj pedagoškoj osnovici. Riješeno je pitanje nadziranja kurzeva, održanja javnih hebrejskih priredaba. Sekcija Žid. Nar. Društva, kojoj je na čelu g. Baruh Feld proširena je tako, da su u nju ušli predstavnici omladine. Tajničke agende ove proširene sekcije preuzeo je Čiča Gross. Financijalno obezbjeđenje hebrejske nastave vršit će i nadalje Žid. Narodno Društvo, a sekcija sama ne će se baviti izričito tim pitanjem. Odlučeno je nadalje, da se od polaznika hebrejskih tečajeva, ubire stalni naukovni doprinos. Riješeno je pitanje pojačanja kontrole rada i marljivosti polaznika kurzeva. Govorilo se i o nabavci knjiga za nemučne učenike i za stvaranje hebrejske priručne biblioteke. U tu je svrhu g. dr. Aleksandar Licht darovao Din. 1000. Pri kraju sjednice diskutovano se pitanje naučne metode u tečajevima. Budući da je sjednici prisustvovao i hebrejski učitelj g. Goldberg, imala je ta diskusija praktičnu vrijednost dogovora o radu u tečajevima. Imade mnogo vjerojatnosti, da će ove godine u Zagrebu hebraizacija imati vanredno lijep rezultat, jer ima čvrstu osnovicu. Mnogo zasluga ima u tom smjeru Žid. Narodno Društvo.

Anica Berl.

Dne 5. januara preminula je od nagle bolesti osamgodišnja Anica Berl. kćerka, uvažena zagrebačkog cijoniste, pročelnika Upravnoga Odbora bogoštovne općine g. Eugena Berla. Prerano preminula pokojnica bila je vanredno omiljena družica svojih malih saučenica u židovskoj školi, a svojom je umiljatošću bila znana velikom krugu zagrebačke židovske omladine i židovskoga građanstva. Rascvijenom porodici izražavamo ovime naše saučešće.

Izraelitska bogoštovna općina. Upozoruju se porezovnici Izraelitske bogoštovne općine u Zagrebu, da je danom 1. januara 1926. po § 143. općinskih pravila, dospjela na uplatu bogoštovnog prinosa prva četvrt 1926., pa se ima na općinskoj blagajni uplatiti.

Budžetna rasprava bog. općine u Zagrebu. Gosp. David Spitzer moli nas da konstatiramo, da je demisionirao kao član predstoještva općine pred 13 mjeseci t. j. u novembru godine 1924.

Vjenčanje. U petak dne 1. januara vjenčali su se u Vijećnici bogoštovne općine u Zagrebu naši sumišljenici Maša Rasin, stud. med. i g. Samuel Sachs, cand. ing. Srdačno čestitamo.

Židovski literarni klub »Boruhov« u Zagrebu čestita svojih članici Maši Rasin i g. Samuelu Sachs u povodom njihovog vjenčanja i želi im mazal tov.

Sjajni ples Židovskog Akademskog Potpornog Društva. Židovsko Akademsko Potporno Društvo u Zagrebu priređuje dne 1. februara svoj godišnji sjajni ples u prostorijama Glazbenog Zavoda.

Kako su ove zabave dosad uvijek lijepo uspjele i na dobrom su glasu, to već sada vlada veliki interes u građanstvu. Priprave su u punom toku, a ličnosti, koje saraduju, pružaju najbolju garanciju za potpuni uspjeh zabave.

Svečano otvorenje Makabijeveg doma obaviti će se početkom februara o. g. Tom će se prilikom održati gimnastička akademija, pa se sve kategorije gimnastičke sekcije marljivo spremaju. Prednjački je zbor sastavio program, koji se sastoji iz sastava sa područja najmodernije gimnastike.

Sjednica zabavnog odbora, gospodja i gospode za sjajni ples »Makabija« održavati će se u subotu 9. o. mj. u vijećnici bog. općine (Pa' motičeva ulica 16.), u 6 sati naveče.

BJELOVAR.

Inž. Mirko Weber. U petak, dne 1. januara umro je naglom smrću u 26. godini života inž. Mirko Weber. Pokojnik je bio revan i zdušan cijonista. Studije je svršio na tehničar u Brnu, gdje je stekao inženjersku diplomu. Za vrijeme studija u Zagrebu bio je članom akademskog udruženja »Judeje«. Njegova nagla smrt razalostila je krug njegovih prijatelja, koji je zbog dobre čudi i odličnog karaktera pokojnikovoga bio velik.

Smrtni ostanci sahranjeni su na bjelovarskom groblju dne 3. januara u 11 sati prije podne uz vanredno veliko učešće židovskoga i nežidovskoga građanstva. Zagrebački »Makabi« medju čijim se osnivačima nalazio pokojnik zastupao je na sprovodu gosp. Š. Deutsch. Rastuženoj porodici izrazujemo ovime naše saučešće.

Hanuka priredba.

(Od našeg redovitog dopisnika.)

(J. W.) Naša malena dječica, koja su navikla svake godine slaviti Hanuku, pravu židovsku Hanuku, briznula su u plač kad se nekoliko dana prije svetkovine govorilo, da ove godine oni neće moći slaviti na svoj način omiljeli im blagdan.

I pokojni Mirko Weber ne mogavši gledati snuđeno lice mališana, pohitao je u zadnji čas da priušti djeci veselje pa da se Hanuka i ove godine proslavi u Bjelovaru kao i svake godine. Cijelu vojsku malenih vojnika imao je odmah uza se, ali nije imao potpore omladine. Ali on je i ovo pregorio i tješio se da će jednom ipak biti drugačije, kad će ovi maleni cvjetovi ponarasti. Sam je svladao sve poteškoće i s dječicom se spremio za Hanuku. A sinovi i kćerke bivših Bargioranaca i Judeanaca jedna nova generacija i budućnost Bjelovara okruživala je danomice svoja aranzera. A on je bio sretan i uživao! Pjevali su (u što je uložio mnogo truda vrijedan naš sumišljenik nadkantor Dorf), čitali Haaviv, recitovali pjesme, pričali priče, igrali se i veselili.

Proslava je bila 19. decembra. Djeca su se ponijela odlično. Svako se je dijete lijepo dojmilo. Roditelji su uživali, kako im djeca pričaju o židovstvu, o kojemu oni djeci danas pričaju veoma malo ili ništa.

Mali Vladimir Gottlieb deklamovao je »Naša sreća«, pjesmicu, koju je ispievao njegov otac, i ostavio vanredan dojam. Mali Ruben Rosenzweig, vječito veseo i prijazan mališ drazio je s malom Licikom Bergerovom svu publiku. Mali Dražen Hrzić i Dražen Lausch, novaci u židovskom dječjem kolu smjeli su istupom svojim i plamsavim riječima za Erec Jisrael pobudili mnogo oduševljenja. A i sva ostala dječica osvajala su slušaoce.

Na koncu je inž. Mirko Weber svoj djeci, a napose siromašnjoj dijelju lijepe Hanuka darove.

Nitko nije još slutio da će nekoliko dana kasnije ispustiti svoju mladu i plemenitu židovsku dušu taj čovjek, koji je trebao da židovstvu dade još mnogo svojih energija. Ponio je sa sobom u grob grudu zemlje iz Erec Jisraela, cvijeće sa Cijona i iz Emek Jizreela, zajedno sa širokom modro bijelom vrpcom, koju je u Magen Davidu na omladinskom sletu u Novom Sadu visoko uzdigao.

A malena dječica ona neka misle na posljednju Hanuku, koju su proslavila s Mirkom, koji je davao njima svu toplotu svoje duše i sav žar svoga zanešenjaštva i svoje predanosti.

KARLOVAC.

(ir) U velikoj dvorani »Zorin-Doma« sastadoše se 2. januara na večer svi krugovi karlovačkoga židovstva, da proslave ovogodišnju Hanuku. — Mala je Finka Fröhlich s mnogo razumijevanja i topline deklamovala već tradicionalne Rosenfeldove »Hanuka svijetlice«, koje su dobro djelovale i činile lijepu introdukciju u ovu priredbu. Otika je Brauner lijepo otpjevala u pratnji Djuka Reintera (klavir) i inž. Ottona Rechnitzera (violina) vanredne pjesme: »Dos Gebet« od Roskina i »Hen hu hivtiach li« od J. Engela. Djuka Reinter iznio je sa osobitim razumijevanjem znameniti »Kaddisch vom rebn Leivi Izchok Barditschewer« u obradi Engelovoj i »Venetianisches Gondellied« od Mendelssohna. Na klaviru pratila ga je dobro Ruža Weinberger. Ljubica Knjažinskaja izvela je tri humorističke židovske narodne pjesme (Hob ich a Por Oksen, Ich bin mir a Choss'dl) svojim ugodnim glasom i sa osobitim ritmičkim osjećajem. Morala je dodati još jednu pjesmu (Wenn der Rebe ...). Lijepo, ali glumački tešku Percevu u psihološkoj skicu »U mjesecini glumili su Ljubica Knjažinskaja i Djuka Reinter posve dobro. (Veoma ukusna scena, izradio je Zdravko Blau.) »Viziju mlade djevojke«, ples, koji je komponovao i uvježbala Otika Brauner, plesale su Lanta Brauner i Lj. Knjažinskaja s mnogo gracije. Program je završila precizno i skladno izvedena ritmička čestvorka od Lhotsky-Matza, koju su izvele članice »Karlov. Žid. Omladine«. Četvorku je odlično uvježbao marni Zdravko Blau. — Poslije programa razvila se vanredno animirana zabava. I ova je priredba »Karlovačke Žid. Omladine« u svakom pogledu lijepo uspjela, te je još jednom pokazala, da je »Karlov. Žid. Omlad.« ne samo na visini kod tihog ali i marnog svakodnevnog cijonist. rada, nego da umije prirediti i izvesti program, koji nije tek zabavan, nego djeluje i informativno, jer donasa publici — medju ostalim — i produkte pravog židovskog stvaranja, koji su na toj priredbi bili dočeno zastupani — napose u muzičkim tačkama.

DUBROVNIK.

(Od našeg redovitog dopisnika.)

(A. R.) Ove godine na zadnji dan Hanuke slavilo se u nas u Dubrovniku veliko slavlje. Na taj se dan svečano otvorio naš Židovski Dom. Odavna se na tome počelo raditi, kako bismo imali svoj dom, gdje će da se usredotoči nesmetano sav naš rad; a napokon nam se i ta želja ostvarila. Uprava »Židovskog Kulturnog Društva« preuzela je tu zadaću i hvalevrijedno je izvršila. Svi mi ovdje dobro shvaćamo koliko to napredak znači za naš rad, jer smo dosad imali prilike da se više puta uvjerimo, na koliko poteškoća i neugodnosti nailazi svaka naša priredba ili sastanak, kad se priređuje u iznajmljenim dvoranama. Stoga nije ni čudo, da se je tako željno čekalo na otvorenje toga doma, za koji su svi članovi bez izuzetka mnogo pridonijeli. Trebalo je samo prisustvovati

nomo sastanku od nazad godinu dana, kad je društveni predsjednik g. Benard Hajon zagovarao gradnju doma, i apelirao na članove, neka svaki pridonosi svoj obol, kako su se onda takmičili između sebe, koji će više da dade. Prvi se javio sa značilnom sumom ovdjašnji veletrgovac g. Vittorio Tolentiano, a poslije ugledavši se u njega, svi su bez izuzetka dotirali velike sume tako, da se sutradan počelo odmah sa gradnjom. I sada kada je sav rad dogotovljen, priredjena je svečanost, koja je zaista odgovarala znamenitosti događaja. Dvorana je bila posve umjetnički dekorirana, a vojni orkestar podao je svojim odličnim izvedbama ovoj priredbi lijepo i dobro raspoloženje. Nestrpljivo se čekalo, da se na pozornici pojavi predsjednik društva g. B. Hajon, kojega su u znak priznanja za poštovanje rad svi burno pozdravili, a on se zahvalio lijepim govorom svima onima, koji su ga poduprli u radu, a naročito je istaknuo zahvalnost prema ovdjašnjoj bogooštovnoj općini, koja je najviše pomagala, da se ta zajednička kuća gradi, i upravo radi toga on je pozvao predsjednika općine g. Josipa Mandla, neka on ispred nje otvori taj dom, u znak da će općina i nadalje biti zaštitnikom i pokroviteljem društva. Na to je g. Mandl vanrednim govorom obavio otvorenje doma, a svi su prisutni oduševljeno klicali: Heda!

Iza toga slijedila je svečana akademija sa biranim posve židovskim programom, koja je izvrsno uspjela, a nakon toga bila je slobodna zabava i igranka, koja je u odličnom raspoloženju trajala preko cijele večeri.

SANSKI MOST.

(Od našeg redovitog dopisnika.)

(M. K.) Jevr. Oml. Udruženje »Cijon«, priredilo je dne 19. decembra hanuka svečanost, koja je moralno i materijalno veoma uspjela. Svečanost je otvorio L. A. Albahari podzdravnim govorom, zatim je slijedilo paljenje hanuka svijećica po za udruženje vrlo zaslužnom rabinu g. H. Hazanu uz pjevanje Anerot alalu i Maoz cur, koje je pjevala omladina. Uz zapaljene svijećice recitovala je h. Rifka Kabiljo sa mnogo osjećaja Rosenfeldovu pjesmu: »Hanuka svijećice«. Još je bio izveden prigodni komad »Jakovljevi san«, koji se je svi- ma veoma svidio. Ovom priredbom pokazala je omladina svoju volju za kulturni rad među jevrejskim građanima Sanskoga Mosta.

U subotu dne 26. o. mj. proslavljene su u kući našeg poštovanog sugradjanina g. Davida Kabilje zaruke njegove kćerke Bukice sa g. Dragutinom Kohnom. Tu je priliku iskoristila naša omladina te sakupila za Jugoslavensku Halučku Farmu Din. 500, a za KKL Din 245.

HANUKA PRIREDBE.

Split. Jevrejsko Kulturno Društvo »Jarden« priredilo je u svojim vlastitim prostorijama veoma uspjelu »Makabejsku svečanost« sa biranim rasporedom. »Hatikvom«, koju je na glasoviru svirala gđica Estera Altaras otvorena je svečanost. Predsjednik društva inž. Viktor Morpurgo održao je lijep prigodan govor. Iza toga izvedene su pojedine tačke programa. Od programa se naročito svidio čitavoj publici di- agram »Bolest moje bebe«, koji su dražesno izveli mala Tini Pe- era i petgodišnja Cina Finci. Vanredno se je svidio i mali šestgodišnji Jakica Altaras, koji je recitovao pjesmu »Gi- deons« od Cvi Rothmüllera. Izvan programa izvedeno je nekoliko uspješnih tačaka. Mali balet plesali su lijepo djevoj- čice Tilda Finci i Roza Kamhi, pa su ga morale ponoviti.

Veoma animirana zabava, koja se razvila nakon izvedbe programa, potrajala je do u ranu zoru.

Najviše zasluga za uspjeh ove priredbe stekla si je po- žrtvovna i revna omladina.

Žepče. Dne 20. decembra održala je omladina u Žepču svoju odlično posječenu Hanuka-svečanost. Na priredbu je u lijepom broju došla i omladina iz Zavidovića. Ponajprije je Moric Kabiljo palio svijećice. Nakon toga slijedile su dvije prigodne deklamacije, a kao završna tačka izveden je »Jakovljevi san« od Ruže Lerinc.

Travnik. Hanuka-priredba, koja se održala dne 12. decem- bra uspjela je moralno i materijalno iznad svakog očekivanja. Program priredbe činilo je paljenje svijećica, pa prigodni ko- mad »Jakovljevi san« izveden vanredno lijepo i pjevanje »Maoz cur«.

Vukovar. Hanuka-posijelo održalo se je dne 19. decembra vanredno je uspjelo. Nadrabin dr. Diamant palio je Hanu- ka - svijećice. Iza toga je tamburaški zbor odigrao potpuni židovskih narodnih pjesama. Bella Weiss deklamovao je Bja- nikovu snažnu pjesmu »Hoćeš li da znaš...«. Grupa djece plesala je stilizovano Havu. Nadkantor Liebermann otpje- vao je veoma lijepo tri pjesme od Schuberta, a na kraju iz- veli su članovi omladinskog udruženja »Selbstlust« igrokaz u jednom činu.

SLUŽBENA SAOPĆENJA

IZ SJEDNICA RADNOG ODBORA SÁVEZA CIJONISTA.

Na svojoj sjednici od 28. XII. 1925. bavio se je Radni Odbor organizatornim pitanjima Saveza, pitanjem halučke farme, Mirovnim Sudom za sarajevski spor, te omladinskim pitanjem. O svim tim pitanjima donijeta su rješenja u duhu rezolucija prošlog Saveznog Vijeća.

Na sjednici Radnoga Odbora održanoj dne 4. januara riješena je ponajprije tekuća pošta. Pročitani su stigli zvje- štaji tajnika Keren Kajemet dra. Singerta sa njegovoga propagandnoga putovanja. Iza toga podnio je g. Drago Ste- ber izveštaj o radu Palestinskoga Ureda u prvom četvrt- godištu radne godine. Izveštaj se je primio na znanje. Sjed- nice je prisustvovao član Hanhage Ahdut Hacofim i Saveza Žid. Oml. Udruženja g. Salom Freibergger, koji je refe- rirao o radu i ideologiji Ahdut Hacofima i o njegovom odnosu prema Savezu Žid. Omladinskog Udruženja. Naročito je izno- sio pitanje haššare i razloživši detaljno sistem, kojom vodstvo Ahdut Hacofima postupa. Nakon referata g. Saloma Freib- ergera povedena je opširna diskusija o iznesenim pitanjima.

Diskusija o haššari stvorila je uvjerenje, da je u nas potrebna halučka organizacija, koja bi bila podružnica svet- skoga Hehaluca, pa je Ahdut Hacofim stavljeno u dužnost, da

povede inicijativu i stvori sve preduviete za osnutak takove organizacije. Na zamolbu Ahdut Hacofima, da se iz stavke »Haššara« u budžetu Saveza Cijonista pripomognu neki kon- kretni slučajevi među članovima Ahdut Hacofima, odobreno je, da se u tu svrhu dade iznos od 1200 dinara, koji se imade isplatiti u šest mjesečna obroka.

Iza toga primljena je nadopuna ugovora između halu- cim, koji se naseljavu u farmi i Saveza Cijonista.

U Radni Odbor kooptiran je g. Egon Pollak, koji će preuzeti funkcije blagajnika. Gospodin David Spitzer, koji je dosada bio blagajnikom, preuzima funkciju zamjenika pro- čelnika komisije Keren Kajemet Lejistraela.

Vjesnik Uprave Keren Kajemet Lejistraela (Židovskoga Narodnog Fonda) za Kraljevinu S. H. S.

ISKAZ

darova za Keren Kajemet Lejistrael za vrijeme od 1. X. do 31. XII. 1925.

M. J E S T O	Sabrani iznos		Kontingent		Iznad kontingenta		Ispod kontingenta		
	Din.	p.	Din.	p.	Din.	p.	Din.	p.	
	1 Banjaluka	1103	—	3750	—	—	—	2647	—
2 Beograd	56361	75	60000	—	—	—	3638	25	
3 Bijeljina	694	—	1562	50	—	—	868	50	
4 Bitolj	8764	50	7500	—	1264	50	—	—	
5 Bjelovar	2180	30	3750	—	—	—	1569	70	
6 Brod n/S	5071	25	5000	—	71	25	—	—	
7 Daruvar	1500	—	1500	—	—	—	—	—	
8 Debeljača	313	50	125	—	188	50	—	—	
9 Derventa	390	75	500	—	—	—	109	25	
10 Djakovo	265	—	1000	—	—	—	735	—	
11 Karlovac	682	—	2500	—	—	—	1818	—	
12 Koprivnica	3631	75	2500	—	1131	75	—	—	
13 Križevci	1920	—	1500	—	420	—	—	—	
14 Ludbreg	200	—	125	—	75	—	—	—	
15 Mitrovica	370	—	750	—	—	—	380	—	
16 Našice	911	70	500	—	411	70	—	—	
17 Niš	3969	—	1000	—	2969	—	—	—	
18 Novi Bečej	1370	—	750	—	620	—	—	—	
19 Novisad	3565	—	30000	—	—	—	26435	—	
20 Ogulin	336	—	250	—	86	—	—	—	
21 Osijek	2125	—	25000	—	—	—	22875	—	
22 Požega	3974	50	2500	—	1474	50	—	—	
23 Prijedor	970	50	500	—	470	50	—	—	
24 Priština	1500	—	1500	—	—	—	—	—	
25 Ruma	1754	25	1000	—	754	25	—	—	
26 Sanski Most	870	—	250	—	620	—	—	—	
27 Sarajevo *	8303	—	45000	—	—	—	36697	—	
28 Senta	6250	—	3750	—	2500	—	—	—	
29 Sisak	200	—	1000	—	—	—	800	—	
30 Slatina	1393	75	250	—	1143	75	—	—	
31 Split	1484	—	1000	—	484	—	—	—	
32 Stari Bečej	6979	50	1000	—	5979	50	—	—	
33 Subotica	4221	80	12500	—	—	—	8278	20	
34 Šabac	1094	—	375	—	719	—	—	—	
35 Štip	1000	—	250	—	750	—	—	—	
36 Travnik	1004	—	875	—	129	—	—	—	
37 Varaždin	755	—	2500	—	—	—	1745	—	
38 Vinkovci	7655	25	5000	—	2655	25	—	—	
39 Virovitica	1197	75	750	—	447	75	—	—	
40 Vršac	775	—	3750	—	—	—	2975	—	
41 Vukovar	4714	—	3750	—	964	—	—	—	
42 Wien	400	—	—	—	—	—	—	—	
43 Zagreb **	52986	30	60000	—	—	—	7013	70	
44 Zavidović	793	50	250	—	543	50	—	—	
45 Zemun	5013	—	5000	—	13	—	—	—	
46 Zenica	2067	75	750	—	1317	75	—	—	
47 Razna mjesta ***	1164	25	—	—	—	—	—	—	
		214.145 60							

* Od toga iznosa doprinjela je Mjesna Cij. Org. 2310.—
Jevrejski klub 5993.— 8303.—
** Od toga iznosa doprinio je Ahdut Hacofim 1816*50
Žid. oml. kolo 1803*55
49366*25 52986*30

*** Ova mjesta su doprinijela ispod 200 dinara: Alibunar, Djulaves, Gradačac, Herce- govac, Karlovoselo, Novogradiška, Pakrac, Rogatica, Skoplje, Vel. Bečkerek, Vrbanja, Žepče

Povjerenicima Keren Kajemet Lejistrael.

Stupamo u II. kvartal našega sabirnoga rada sa **HAMIŠA ASAR BIŠVAT AKCIJOM.**

Stoga treba svaki povjerenik da odmah javi, ko- liko treba badema za Hamiša asar bišvat, da mu ih uprava uzmožne pravovremeno priposlatai.

Podjedno molimo sve povjerenike da nam dozna- če sve ubrane iznose za KKL.

Želimo da rad u ovome kvartalu bude bolji i da nadomjesti manjak prvoga kvartala.

Uprava Keren Kajemet Lejistrael.

P O L I G L O T
Kaptol 20 Z A G R E B Telefon 10-99

preuzima svaku vrst pisanih radnja i umnoženja.
Prevodi u svim modernim jezicima.
Diskrecija zajamčena.

R-statistici KKL

Objelodanjena statistika ne daje pravu sliku sabirnoga rada u prvome kvartalu, jer mnoga povjereništva nisu pra- vovremeno poslala obračun, pa se veći iznosi, gotovo 50% iskazane svote, nisu mogli uvažiti u statistici. Dok su ovi retci ušli u štampu, stigli su nam oveći iznosi iz Novoga Sada (64.000 dinara), Zagreba, Velikog Bečkereka, Broča i drugih mjesta. Da su svi ti iznosi (a vjerovatno neki komesari nisu poslali sav novac, što ga kod sebe imadu) došli u statistiku, mi bismo mogli kazati, da je to dobar početak, koji nadma- šuje za 50% prošlogodšnji rezultat, te nam daje nade, da će rad u narednim kvartalima biti takav, da ćemo namaknuti propisani kontingentat. Jer mi smo tek na početku rada, ne sa- mo vremenski, nego i po radnome sistemu.

Dolaskom g. Usiškina naš je rad dobio novoga po- leta. Mi smo naučili, da je dosadašnji rad — koliko god bio povoljan — tek neznanai početak, da su mogućnosti za rad neograničene, a potrebe KKL. tako velike, da moramo sasvim drukčije pristupiti radu nego dosad.

Drugi kvartal mora donijeti znatno bolji rezultat, ne samo za to, što smo preuzeli povećani kontingent, već i s razloga, što do sad nismo nigdje proveli dovoljno sistematski rad, a naročito što nismo posvetili nužnu pažnju pojedinačnim sabirnim sredstvima. Sve više se u redovima naših radnika širi svijest o potrebi intenziviranja pojedinih sabirnih sredstava. Uprava KKL dobiva iz krugova svojih saradnika i prijatelja KKL novih prijedloga, kako bi se pojedine sabirne grane dale što bolje iskoristiti. Danas se naš interes opet počinje koncentrirati na škrabicu kao jedno od najpodesnijih sabirnih sredstava, naročito otkako je ponovno došao u promet metalni novac. Na svome putovanju u raznim mjestima uvjerio sam se, da tek sad naši komesari počinju da shvaćaju važnost škrabice, pa će se rezultat toga sustavnoga rada, koji započinje, moći vidjeti istom u narednoj statistici. Mi ne možemo dosta naglasiti važnost akcije za škrabicu, jer smo uvjereni, da većina mjesta može polovicu svoga kontingenta pokrivati valjano provedenom organizacijom škrabice.

I druga sabirna sredstva valja izgraditi, a naročito prigodna, koja mogu donijeti KKL velike priloge. Ali pored svih tih sredstava moraju i nadalje da ostanu temeljem našega rada

velike sabirne akcije.

Gotovo svaki sabirni kvartal ima svoju sabirnu akciju, koja je odlučna za rezultat sabirnoga rada u tom kvartalu. Tako smo imali u prvome kvartalu Hanuka akciju i već sad možemo reći, da njezin uspjeh — iako još ne predležu konačni rezultat — ne zadovoljava, jer je podbacila propisani joj kontingent. Naša povjerenštva morat će spoznati, da se samo onda može postići uspjeh, kad se svi povjerenjavi lozinkama centralne uprave. Kolikogod mi dajemo svakome lokalnome povjereništvu slobode u radu, ipak mora uprava da traži, da se sva povjerenštva drže uputa centrale, jer samo složni i jedinstveni rad zajamčuje onaj uspjeh, što ga mi moramo postići. Uprava s vremena na vrijeme izdaje parole za rad, pa se prema njima ona postupati. Akcije valja provoditi u onome vremenskom razdoblju, za koje su određene, jer inače dolaze u koliziju s drugim akcijama.

U prvome kvartalu broj mjesta, koja su nadmašila kontingent, iznaša 27, dok su 3 mjesta postigla upravo propisani kontingent, a 16 mjesta nisu namaknula svoj kontingent. Od ovih mjesta, koja nisu namaknula svoj kontingent, čak nekolicina tek neznatna svota do kontingenta. Od mjesta, koja su dosad vazda nadmašila svoj kontingent, ispala su uopće iz statistike Dubrovnik i Skoplje, a nije namaknula svoj kontingent Bijeljina. Od gradova vodi Beograd (zapravo imao bi biti po sabirnome radu na prvome mjestu Novi Sad), dok su druga veća mjesta znatno u zaostatku. Od sabirnih sredstava postigli su darovi zemlje (94.935 din.) najbolji uspjeh. Slab je bio uspjeh škrabice (19.761 din.), pa ćemo u drugome kvartalu morati ovoj sabirnoj grani posvetiti najveću pažnju.

S nešto bolje volje i malo više truda moramo u novome kvartalu postići kontingent, koji je s tim povjereništvima povšen, ako budemo iskoristili sve prilike za sabirni rad. U mnogim mjestima stvorene su nove komisije, koje će provesti diobu rada tako, da će svaki član komisije imati svoj resor, za koji će biti odgovoran. Uvjereni smo, da će ovaj prošireni krug saradnika moći da zahvati sve Židove pojedinih mjesta, da dadu svoj doprinos KKL, a time da osiguraju namicanje kontingenta za ovu godinu.

Dr. A. S.

Iskaz br. 5

Za vrijeme od 10. do 31. decembra 1925.

OPĆI DAROVI.

Požega: Milan Haas 50, Berger oklada 100, dr. Oskar Brichta 10	160.—
Štip:	420.—
Zavidović: Prigodom jedne čajanke	100.—
Prijedor: Za kalendare	40.—
Mitrovica: Iren Dobranjsky, Budapest	25.—
Subotica: Jenő Steiner, Ruskí Krstur 40, L. Hermann	60.—
Banja Luka: Hans Brammer 100, Filip Hoffmann 50, Vili Stern 20	170.—
Koprivnica: Za prodane barjake	65.—
Gradačac: Za prodane kalendare 30, Dobivenih na kartama Riika Kabiljo, Mento Kabiljo i Drago Papo 27.50	57.50
Skoplje: Regica Kraus umjesto čestitke k vjenčanju Danica Neumann-Adolf Rothmüller	20.—
Stari Bečej: Za izgublenu škrabicu Grünberger 30, dr. Imre Koch 20, Oskar Hirsch 30	80.—
Bjelovar: Prof. R. Šaj povodom god. smrti svoje majke	20.—
Hercegovac: Za kalendare	50.—
Zagreb: Š. Goldmann, Berlin. 100, dir. Kandi 20, N. N. 20, dr. Gallei Frigyes, Szony, 60 i 2500 magi. K. Jul. Schwarz 50, Hans Hochsinger 30, Gustav Steiner 150	430.—
Osijek: Za kalendare 225, Emanuel Tolnauer 50	275.—
Derventa: Poslovnom prilikom g. Basch 100, za kalendare 35, za prodane svijeće u hranu 20	155.—
Šabac: Sakupio g. Hahman Abramović prig. mjesečnog narastosa pok. Malkune H. Ješua	94.—
Sanski Most: Sakupljeno na zaručama Bukice Kabiljo sa Dragom Kohn: Sigmund Zipser 30, J. S. Albahari 20, Braća Albahari 20, Avram Albahari 10, Haim Hazan 10, Salomon Papić 5, Albert S. Albahari 10, Drago Schreiber 20, Luna Altarac 20, istom prilikom kao kazna za šaptanje: Drago Kohn 50, Mordo Kabiljo 10, I. S. Albahari 10, Jela Marjanović 10, Drago Schreiber 10, David Kabiljo 10	245.—
	2466.50

ŠKRABICE.

Štip:	580.—
Bjelovar: Ziga Altmann 80, Drag. Weiss 68,30, Albert Steiner 62, Emil Kraut 20, Makso Somogyi 10	240.30
Prijedor: Stern 15.50, Kabiljo 25, S. Levi 11, Mevorah	80.50

Mitrovica: Kovacs 14, Karl Kerekes 15, Pollak 5.50, A. Rosenberg 17, Josip Klein 17.50, Julio Pollak 31, M. Rothmüller 1.50, Kibuc Hacofo 13, S. Gross 10, S. Lövy 52.50, Vilim Weiss 12.75, S. Lövy 39, Vilim Weiss 5, H. Weissberg 5, Lili Fischer 20, N. Rosenberg 10, Perl Mor 2.75, Josip Klein 5, Josip Kraus 2.50, Karl Kerekes 5, N. Kovacs 5.50, Julius Pollak 9, S. Gross 8, Alice Kohn 14.25, J. Fleischmann 3, Fani Gärtner 21.25
 345.— |

Zenica: Artur Krausz
 526.50 |

Banja Luka: Dr. Laufer 80, Levi Rafael 20, Rosenrauch 36, Ernst Brammer 447
 583.— |

Požega: Hagibor 52.80, Bela Goldstein 106.25, Robert Bienenfeld 5.25, Ilija Kohn 4, Adol. Schorsch 5, Aleks. Heinrich 11.75, Vilim Blum 37.75, Haas Samuel 32.50, Haas Mavro 12.95, Lujo Pollak 30.25, Robert Stein 22.35, Jakob Geršković 8.50, Hermann Kohn 48.25, Ida Hoffer 2.10, Grün Jakob 3, Mavro Steiner 23.50, Lola Adler 46, Ergopromet 32.30
 484.50 |

Virovitica: A. Bing 76.25, C. Feldmann 20, Ud. Rosenfeld 25, Josip Benedek 40, Julio Svarec 30, Josip Lichtner 5, Julio Bing 40, Alired Rotter 10, Donald Böhm 8, Ignac Mark 7.50, dr. H. E. Kaufmann 9.50, Srećko Weissmann 20, Andrija Tausz 10, Hanzi Bjalka 4.50, Ž. O. U. Bar Kohba 11, Olga Engel 10, Josip Bialka 10, Anka Altstädter 20, dr. Josip Singer 30, Adolf Singer 9
 395.75 |

Gradačac: Irma Cigler 36.50, Benjamin M. Kabiljo 12, Matka Kabiljo 10, Jakob Kabiljo 6, A. Rottenberg 10, Moric Levi 5, Jene Griesz 5, Artur Krausz 2.50,
 87.— |

Koprivnica: Albahari Salomon 1.25, Jakob Scheyer 4.75, Mosko Perera 5, David Lövy 5, Veko Kallmann 5, Zora Schwarz 5.50, Jak Hirschler 6.75, Zvonko Kollmann 7, Josip Fuchs 10, Pavao Pichler 10, Artur Kollmann 10.50, Judita Fischer 12.25, Vilim Grünwald 14.50, Josip Spigler 16, Isidor Hirsch 18.25, Adolf Reich 18.25, Leopold Fuchs 18.50, Hugo Heinrich 21.75, Margita Würzburger 21.75, Geza Hirschl 22, Milan Scheyer 22.50, Ign. Rechnitzer 27.75, Sal. Ervan 28, Zaki Rosenberg 36.75, Leo Wolfensohn 38, Svatiste Križ 41, Marta Hirschl 103.75
 531.75 |

Karlovoselo: Dr. Julie Dohany
 200.— |

Niš: 1240.— |

Sarajevo: Jevrejski klub
 200.— |

Stari Bečej: Braća Balinth 36, Andor Balinth 12.50, Bernat Brandeis 10, Vilim Bačkai 30.75, Aleks. Blejer 70, Karl Berger 6, Jene Beck 3, Gjörgi Engelmann 3.75, Gavro Darvas 10, dr. Lipot Feuer 14, Bela Feher 12.75, Ignac Fischer 34, dr. Aleks Gabor 10, Josip Giskač 22, Braća Grünberger 10, Heinrich Gomboš 42.25, Desider Gutmann 10, Lipot Herzog 56, dr. L. Havas 2, Vilim Holländer 6, Isidor Hubert 32, Bela Krausz 38.25, Pavel Krausz 41.50, Bernat Horvath 23, Jakob Kein 10.50, Rudolf Klein 5.75, Josip König 20.75, ud. Ljudevit Leval 10, Minkus i Weinberger 8.50, dr. A. Nagy 20, Era Neuberger 12, ud. M. Pillscher 10, Gijula Roth 8.50, Jene Rosenberg 10, Gijula Schlesinger 6, Franz Klein 27.75, Ibojka Spitzer 31.50, Vilim Schnabel 13.50, Nandor Steiner 11, Aleks. Steiner 27, ud. J. Waldner 5, ud. A. Wallfisch —.50, Daniel Weinberger 12, Alber t Weiss 6, Ziga Weiss 10, Makso Fai 2, Ignac Eibenschütz 18, Roži Gomboš 25, dr. Oskar Kraus 10.50, Ljud. Smatana 20, A. König 20.50, Samuel M. Rafael 10, Tenner i Petronić 5, Desider Fischer 12.75, David Pick 14.25, Bela Kraus i drug 49, Lipot Müller 15, Z. O. U. »Ivrija« 172, Hubert Ibojka 40, ud. M. Krishaber 10, Jene Klein 27.75
 1253.75 |

Darugar: Holzer 14, Rochitz 10, Mermelstein 18, Klingenberg 47.75, M. Pfeiffer 4.25, Albert Pfeiffer 34, S. Gross 18.25, Jozo Weiss 3.25, Schönauer 13, Stark 16.50, Ungar Oto 5.—
 184.— |

Hercegovac: Ljudevit Kaufer
 65.— |

Zagreb: Branka Kastl 62, Vlatko Donner 167.50, Fina Stern 27, Salom i Iso Mevorah 40, Ing. Friedmann 30, A. Romano 116, V. Neubrunn 156.25, Adol. Licht 364, Hahn 10, S. Hoffmann 14.50, Oto Pullaj 42, L. Fuchs 32.50, Bril 200
 1261.75 |

Beograd: Bojana Rafajlović 110, Avram Koen 76, Giti Albala 162, Milka B. Nisim 60, Aleksa Gruber 135,
 543.— |

Derventa: Sara Baruch 50.50, Juda Pesach 42.75, Lona Basch 25, Sara Gaon 23, S. Buchhalter 20, J. Kopelmann 14.05, Moric Kabiljo 10, Serfa i Calera 10
 195.75 |

Djakovo: J. Silberberg 10, M. Spitzner 5
 15.— |

9012.55

ZLATNA KNJIGA.

Sarajevo: Na račun upisa u Zlatnu knjigu haluca ing. Goldsteina, Fike Papo i Abrama Kappona 4518.—, Jevrejski klub za upis g. Usškina prig. njegova boravka u Jugoslaviji 500 (prema specif. u »Zin. Nar. Svijesti«)
 5018.— |

MASLINE.

Sarajevo: Za masline na ime Josef Thau daruje gdja. Henrieta Thau, Tuzla
 240.— |

Senta: Gdja. Roza Fekete
 700.— |

Vinkovci: Isak Schlesinger na ime pok. Hugo Proppera 50, Fani Löbl 100, Berta Weil 30, Johana Hömig 20, prilog od barjaka 190, izgubljena domno partija 10, Ziga Hoffmann 20
 420.— |

1360.—

DAROVI ZEMLJE.

Prijedor: Prigodom boravka Gustava Seidemanna sakupljeno na Brit mila sina Salomona i Irme Mevorah daruju: Gold 100, Arpad Wejler 60, Salomon Mevorah 50, Gustav Seidemann 50, dr. H. Metsch 50, Izrael Mevorah 40, Josef Mevorah 40, Sandor Mevorah 30, Daniel Stern 30, Jakov Mevorah 20, David Kabiljo 20, Sabetaj Levi 20, Oskar Stern 20, Ziman 20, Mile Marin 20, Ivan K. Ostojčić 20, dr. Schiffer 20, Svetozar Mitrinović 20, Sinaja Berbić 20, Jakov Mevorah 10, Vid Četić 10, Pero Panić 10, Ahmed Djulkić 10, Kasim Trepčić 10, Abdulah Hadžialić 10, Isidor Atijas 10, N. Podhrajsek 10, Jakov Sal. Mevorah 16, Jasim Madžić 4
 750.— |

Ogulin: Hanuka akcija: Julius Zimmermann 30, Josip Gerner 30, L. Miesner 20, Goldner 10, Pollak 10, Pa. fi 5, Dori Zimmermann 30, Unterberger 10, Goldmann 5, Oskar Zimmermann 30, Julek Zimmermann 70
 250.— |

Beograd: Diplome umjesto cvijeća Avram M. Koen gdji. Rafajlović-Avramović 50, diplomu umjestu cvijeća Rašela M. Koen gdji. Rafajlović-Avramović 50
 100.— |

Bitolj: Na Hanuka sabrali Henri Nahmias, Leon Pardo, Sarina Albala, Viktorija Išah, Esperansa Arueti, Alegra Levi, Regina Kasorla, Presia Navon ukupno 1840, »Cercle des Intimes« 20% Hanuka-priredbe 600, na svadbi Majo Arueti-V. Kamhi 272
 2712.— |

Zenica: Na Hanuka sabrale Sámha Trinki i Klarica Levi: Samuel Trinki 20, Sam. Papo 10, Avram Levi 5, Salomon Levi 6, Elsa Weiss 30, R. Trinki 10, Bartfeld 10, Montilja 10, M. Salom 10, Oto Weiss 10, Kraus Artur 10, M. 10, Ludvig Kraus 10, Salomon Finci 10, Benjamin Pinto 10, Albert Salom 10, Artur Krausz dobitak na dominu 5
 191.— |

Slatina: Čist prihod Hanuka-čajanke
 400.— |

Sanski Most: Prigodom Hanukat habajit u kući ud. Blanke Hason sabrala Sarina Hason: Ida i Braco Hason 100, Blanka ud. Hason 25, Haim i Gajjo Hason 100, N. Lipser 50, N. Stern 40, David Kabiljo 40, Roza Mevorah 40, Sandor Mevorah 40, Lina Mevorah 30, Malvina Reich 30, Eliezer i Ester Levi 50, Braća Atijas 20, dr. J. Danon 20, Jakov Albahari 10, Dan Albahari 10, Š. Atijas 10, Mikloš Zipser 10
 625.— |

Banja Luka: Prigodom vjenčanja Rašele Poljokan
 300.— |

Požega: Na Hanuka sabrale gdja. Erna Frim, Herma Kohn, Anica Sternberg: Viktor Kohn 40, Haas Mavro 50, Hermann Kohn 40, Armin Kohn 20, Elvira Bienenfeld 50, Jakob Grün 5, Irena Spitzer 50, Ziga Kohn 20, Adolf Kohn 25, Milan Bienenfeld 25, Marko Mautner 25, Imre Pollak 20, Irena Weiss 80, Heinrich i Preis 30, Fančika Preis 10, Cilika Sorš 20, Vilim Blum 25, Makso Steiner 20, Rosa Frim 25, Ilija Kohn 20, Lucy Adler 30, Boško Sömjen 50, Ziga Gerstmann 30, Wiesner 20, dr. Feliks Sternberg 40, Armin Rechnitzer 20, Bela Goldstein 20, Leo Davidović 20, Marija Steiner 15, dr. Sam. Steiner 50, Jakob Schillinger 50, Aleksander Weiss 20, dr. Andrija Deak 50, Samuel Haas 20, Salika Weiss 15, Josip Ungar 104, Fischer Samuel 30, Lola Adler 50, Jakob Geršković 50, Cecilija Neumann 10, Olga Hoffmann 20, Mavro Steiner 40, Srećko Juhn 50, Dragec Rosenberg 20, Marija Adler 20, Ignjo Kohn 30, Milan Sterk 20, Rikard Popper 20, Cvi Fessel 20, Jakob Neumann 20, Ida Hoffer 10, Sofija Fischer 10
 1574.— |

Brod n. S.: Čist prihod Hanuka priredbe
 5000.— |

Koprivnica: Čist prihod Hanuka priredbe »Herut«, oml. udruž.
 1000.— |

Beograd: Prigodom boravka gosp. M. Usškina darovano (55 L)
 15.096.25 |

Niš: Prilikom Hanuka svečanosti 694.—, gdja. Goldstein skupila na sastancima J. Ž. D. 200, kod Nahmana I. Levi prig. brit mila 150, kod Nisima I. Mandila prilikom Bar micva 100, dobrovoljni prilozi 85
 1229.— |

Stari Bečej: »Ivrija« priredba na Hanuka
 100.— |

Darugar: Hanuka zabava
 1066.— |

Sarajevo: Makabejska svečanost mjesne cij. organizacije
 1310.— |

Senta: Razni darovi
 5550.— |

Zagreb: Dr. D. R. umjesto honorara dru. Rosneru 400, dr. D. R. umjesto honorara dru. Schlesingeru 400, Hacofo od Hanuka zabave 1000, Adol. Licht na ime Hermana i Vilma. Lichta 1000, Sab. arak dr. Mavro Kandel: dir. Kandel 100, Wiener Bankverein 1000;

sabirni arak Lav Stern: i dr. Hugo Bauer: dr. Gavro Schwarz 500, Lav Arnstein 500, Julio Goldstein i braća 500, Samuel Hahn 500, Pessing i Pollak 500, Wohlmuth 500, Prvo jug. diob. društvo za šumsko gospodarstvo i industriju 500, Braća Frank 500, Braća Baum 200, Hertmann 500, dr. Lavoslav i Ella Šik 1000, Eugenija Graf 200, »Ovex« izvozno d. d. 200, Francusko-srpska banka 300, Eduard Hahn 100, Hermann Kraus 200, S. Bergera nasli. 100, Feliks Rendić 250, Edo Gelb i drug 200, Blühweiss 100, Arh. Slavko Benedik 100, Klinger 200, »Jadrán« velitrg. papira 200, dr. D. Steinhardt 250, Jakob Wolkenfeld 4000, Ferd. Mayer 2000, G. 500, Ljud. Präger 100, S. Danon 500, Lav Stern 100, Kandi i drugovi umjesto ceha 50, Glaser 1000, Patria tvornica konjaka 2000 Din., Maks Bauer 1000.— Din.; sabirni arak Tinka Mevorah Kornel Marberger 100, Jakov Blau 60, N. N. 20, Denes et Co. 100, sab. arak David Löwy: Ignjat Rosenberg 20, Gustav Heinrich 10, David Löwy 50, I. M. 20, Berger 20, Wolf 10, Meov 10, N. N. 10, M. H. 20, A. Haas 20, Lausch 10, Josip Heinrich 10, Herman Schley 20.—, Josip Elijav 20.—, Drag. Frchs 2 Str.

Izr. bog. općina u Zagrebu godišnji doprinos 10.000

33.780.—

Travnik: Doprinosi za decembar: po 20: Sara I. Konfort, Tilda Salom, po 12: Klara Salom, Majka Salom, Riika Atijas, Rahela Konfort, po 10: Gracia Salom, Flora Salom, Hana Salom, Maria Rosenzweig, Blanka Salom, Sara Salom, Blanka Konfort, Luna Konfort, Hana Altarac, Sara Abinun, Sara M. Konfort, Estera Altaraca, Sara Atijas, Flora Pinto, Klara Pinto, po 8: Jetti Schnetreppel, Tony Weiser, Flora Abinun, po 4: Riika Fürsetzer, Dora Altarac
 270.— |

Beograd: Na veridbi Judić-Josifović 90, diplome umjesto cvijeća Meri Kavisana na ime gdje. Reine Arijas 100, na veridbi Mike Mevorah-Levi 153, na veridbi Reichenberg-Avramović 101, gdja. Bina Anaf na Berit mila sina M. Simonović 90, na Brit mila sina Leona Sida 100, Buko Romano 100, Isak Nachmias 100, Šuvi 100, Šemaja Adanja 222, Milka Efrain 600, na veridbi S. Koen-Avramović sakupio Avram B. Josif 400, diplome umjesto cvijeća: gdja. Leović sa djecom g. Sim. Leoviću 30, gdja. Leović sa djecom gdji. Liliki Adanja 50, od rodjaka prig. 14. god. vjenčanja 500, gdji. Olgi Pops 50, supruz. Avram Bukić gdjama. Rafajlović i Avramović 50, dr. David Alkalay i supruga prig. veridbe Baruch-Zamana 100, dr. Leon Alkalay 50, gdja. i g. Živko Baruch istom prilikom daruju 150, na veridbi Moreno-Leni sabrala Flora Rubenović
 157 |

3293.—

Vršac: Na Hanuka sabrali: Molnar Sandor, Bandi Schreiber, Erich Fischer, Vig Laci
 675.— |

Osijek: Omladina dio dobitka Hanuka priredbe
 1000.— |

Sarajevo: Mizgav Ladah
 1000.— |

Priština: Četvrtgodišnji kontingenat
 1500.— |

Sabac: Na sabirnom arku Rafaelo Papo daruju: Rafaelo Papo 100, Josif Finci 50, Josif Abinun 50, Jakob Melamed 50, Abram Bararon 50, Nahman Avramović 50, Zdravko Baruch 10, Hajim Koen 50, Ašer Papo 50, M. Abinun 50, B. Skopal 10, dr. J. Almuslino 30, Mika Bararon 10, Cokeš 50, Jevr.čina 260
1000.—
Vinkovci: Čist prihod od Hanuka sijela Žid. sportskog društva Herut 2178.25
1200.—
Zemun: Bez specifikacije 1200.—
Djakovo: Hanuka akcija: Wamoscher 10, Kerschner 20, Spitzer 10, Boner 10, Mr. Fuchs 20, M. Frank 30, Simo Lohitz 10
110.—

83.259.50

HERCL AKCIJA.

Zavidović: 75.—
Hercegovac: 50.—
Zemun: Josip Kronstein 200, Bela Sonnenberg 100, Moise Sasson 100, dr. H. Schön 100, Vitale Becherano 50, Jene Pisker 50, Hugo Richtmann 50, Geza Kellner 50, Dan Wechsler 50, Zdenko Kaiser 50, Bela Sonnenberg 25, Braća Bihaly 5, Josip Anaf 25, Isak Darsa 25, Jaques Bondi 25, Josip Elijas 5, Isak Löwy 25, Matuš Haım 25, Beri Binder 25, Ziga Semelic 25, Tea Binder 25, Berger 25, Pavle Engelmann 25, Ignjat Lemic 25, Vilim Scheer 25, Jak. Rubin 25, Em. Samlaic 25, Tagleicht 25, B. Kohn 25, dr. F. Hercog 25, dr. Wechsler 5, David Sasson 25, Jakob Löwy 25
1375.—
Osljek: III. obrok 850.—
Sarajevo: 535.—

2885.—

DOKTOR JACOBI AKCIJA.

Zagreb: Recha Barmaper 200, Klara Barmaper 200, Johana Braun 200, Oskar Barmaper 50
650.—

TORA DAROVI.

Prijedor: Josef Mevorah 50, Zaharija Segal 50 100.—
Subotica: Julio Rosenstock iz Pančeva 1000.—
Beograd: Sima S. Mešulam iz Kragujevca 200, Moša Alkalay 200, Zdravko Alfandari 100, Isak Farchi 100 600.—
Zenica: Sandor Levi 20.—
Banjaluka: Fredi Bramer prig. svoga Bar micva 50.—
Koprivnica: Vitomir Sternfeld 100, Alfred Salamon 100, Ignac Gross 100, Milan Scheyer 100, David Löwy 100, Dušan Marić 100, Josip Fuchs 100, Vilim Grünwald 100, Ignac Goldschmid, Novigrad 50, Leo Hirschler 50, Ignac Taus 50, Drag. Selinger 50, Marko Perera 50, Isidor Litvan 50, Ervin Salamon 50, Adolf Scheyer 50, Ziga Jelenić 50, Albi Heinrich prig. Barmicva 50, Hugo Heinrich 50, Zlatan Heinrich 25, Br. Heinrich 25, Moric Blauhorn 25, Milan Reich 25, Artur Kollmann 25, Josip Rosenberg 25, Pavao Pichler 25, Beno Wolfenjohn 25, Zvonko Kollmann 25, Simon Hupert 25, Franjo Hirschl 25, Kreško Hirschl 25, Nikola Gerö 25, Stanko Fuchs 25, Ivo Würzburger 25, Ivo Fuchs 25, Zlatan Heinrich 25, Vilko Handler 25, Antun Grünfeld 25, Zdenko Scheyer 20, Leo Sternfeld 20, Ervin Sternfeld 20, Mirko Fischer 20, Egon Fischer 20, Albert Heinrich 20, Rudolf Eichhorn 20, Rudi Fuchs 10, Pajo Wertheim 10, Vilko Scheyer 10, Josip Huppert 10, Ervin Eichhorn 10, Sandor Albahari 10, Moric Albahari 10
2035.—
Daruvar: Leopold Strauss 50.—
Varaždin: 755.—
Niš: 970.—
Zagreb: Luj Herlinger 100, Emanuel Braun 200, Moric Kandi 500, Leo Pisker 100, U Schwarzovom domu 59.75 959.75
Zemun: Jakob Klopfer 200, dr. S. Somenfeld 200, Ignjat i L. Tagleicht 200, S. Lövy 100, dr. A. Schön 100, Em. Samlaic 50, Hans Mayer 50, Josip Kronstein 50, Drag. Samuel 50, N. Freudes 50, Vilim Scheer 50, Geza Kellner 25, Vilim Fischer 25, Alfred Kohn 25, Sam. Mayer 20, Koloman Frankl 20, Alfred Kohn 15, Hermann Schwitzer 10, dr. Wechsler 100, dr. Urbach 60
1400.—
Beograd: David Deutsch 200, Rudolf Fischer 20, dr. F. Pops 200, Aleksa Goldstein 100, Isidor Majer 100, Leon Trajer 200, Maks Penner 100, I. Drachsler 100
1020.—
Derventa: Altarac iz Bijeline 20, Sal., Baruch 20 40.—
Bijelina: Josef I. Alkalay 10, Jakob Semo 30, Zadik Baruch st. 50, Vilim Switzer 50, Moše Josef Montilja 10, Sado Levi 50, M. Papo 50, Isak Wurzel 10, Sam. Kapon, Sarajevo, 100, Rafael S. Levi 10, Isidor Z. Baruch 10, Hajim Josef Papo 20, Baruch Zadik ml. 40, Sal. D. Kabiljo 5, Jakob Z. Baruch, Jerusalem 10
455.—
Bitolj: Mošon Šame 10, Isak Ruso 20, David Faragi 20, Pinkas Pardo 30, Dario Pardo 20, Sal. Pardo 40, Josef Levi 20, Merkado Kambi 20, Sal. Kasoria 10, Aron Hason 50, Avram Hason 50, David-Majo 20, Elijas Testa 10, L. M. 70, Isak Levi 20, Jakob Pardo 20
430.—

9884.75

DJEČJI SABIRNI ARCI.

Zavidović: Miko Musafija 60, Isidor Kabiljo 117 177.—
Zemun: Dječji sabirni arci: Teo Schön od dr. A. Schön 10, Andor Schwarz od Zlate Schwarz 10, Geza Salamon 10, Pavle Engelmann 10, Oton Schwarz 10, Fischer 5, Greiner 5, Marko Schwitzer 28, Adolf Neumann 2, Ervin Pisker od Isak Spindel 5, Etus Pisker 10, Berta Singer 10, Pavle Engelmann 5, Kronstein 10, Josip Pisker 10, Sigmund Böhm 10, Adolf Pisker 5, Toša Rosenberg od Laza Rosenberg 10, Brandeis 2, N. N. 11, P. Engelmann 5, Ilza Löwy od Mavro Reiss 10, S. Lövy 10, Kurt Lövy 2, Giza Lövy 10, Ilza Lövy 5, Beri Binder 10, Ružica Binder 10, Marija Binder 10, Ida Binder 10, Karl i Oto Lövy 3, I. Reiss 10, F. Binder 10, Herma Herzog 10, Cila Lövy 10
298.—
Bijelina: Isidor Perera 24.50, Šanika Wurzel 28, Kalmo Levi 22, Rafael Alkalay 36, Milo Kraus 17, Samuel Altarac 35, Gabor Winter 21.50
184.—

659.—

DAROVNA KNJIGA.

Beograd: Na vjenčanju Ruso-Abinun 50, na prstenju Zlate Baruh iz Sabca 220, Brit mila sina Moše Talvi 184, na Hanuka Gabaj 87, na prsten M. Mandel-M. Katarivas 81, na avel Jakova Benvenisti od raznih lica 2140, na avel Davida Mandil sabrano od raznih lica 190, na svadbi Ovadija-Rafajlović 133, na avel pok. Josifa D. Haıma 4125 7210.—
Stari Bečej: Na Hanuka priredbi kora hrama daruju: Stevan Katjanski 100, Ivan Antunović 100, Vladimir Radosavljević 50, Makso Deutsch 50, Rezsö Balint 50, Djula Roth 50, Jene Klein 50, dr. A. Nagy 50, Hugo Minkus 50, Djula Müller 30, Heinrich Komlos 20, Bela Kraus 10, Franc Balint 10, Djula Vadasz 20, Makso Tenner 10, Zoltan Weinberger 10, Emil Fischer 10, Franc Revesz 10, Lad. Schönauig 10, Franc Grünberger 20, Bela Grünberger 10, Deže Berger 10, Karl Lederer 20, Bernat Brandeis 30, Maca Weiss 10, Steiner Aleksander 20, Daniel Weinberger 20, Jakob Skopal 10, Marton Pček 10, Isidor Hubert 20, Bela Feher 20, Lipot Herzog 10, Ign. Fischer 10, Bela Stern 10, Samuel M. Rafael 10, N. Schöfeld 10, Ladislav Darvas 10, Bosko Petrović 10, dr. Ljudevit Havas 10, Franc Pillischer 10, Vilim Bačkaı 10, dr. Oskar Kraus 10, Jene Rosenberg 30, Sava Ugrinov 30, Ljudevit Bleier 20, Stevan Darvas 20, Deže Bačkaı 20 1120.—
Zagreb: Prig. smrti g. Lauš 690, prig. vjenčanja dr. Nada Englirath sa dr. Milan Radingerom 1400 2090.—
Beograd: Gospava Trajer umjesto doručka Josipu E. Haım 100, Hanuka akcija sakupljeno u eskenaskom hramu 630, na avel pok. Jakova A. Demajo 1720, na avel pok. Rejne (Lenke) Atijas 787 3237.—

13.657.—

PREGLED.

Iz Hrvatske, Slavonije i Dalmacije	63.039.05
Iz Bosne	13.780.25
Iz Srbije	41.294.25
Iz Vojvodine	10.738.75

128.852.30

DANICA ROTHMÜLLER rođj. NEUMANN
ADOLF ROTHMÜLLER

vjenčani

U Zagrebu u mjesecu januaru 1926.

Traži se židovska djevojka, koja bi bila pripomoćnicom starijoj bolesnoj gospodji.

Adresa u upravi.

PRESELENJA PO GRADU, KAO I IZVAN GRADA
te željeznicom sa Möbelvagonom, dovoz različite robe na i sa kolodvora, obavlja savjesno i uz najjeftinije cijene otpremništvo

Eliš i Lah,

vlasnici velikih zračnih skladišta i industrijalnih kolosjeka, Zagreb, Nikolićeva ulica br 10, telefon 13-36.

FOTO-ATELIER
WEINRICH I DRUG - ZAGREB
ILICA 34 TELEFON 7-59Perzijski sagovi
specijaliteti

i sve druge vrste sagova

Fini brokati, damasti, gobelini
zastori, prevlake, gunjeviGlad i drug
prije

Filip Haas i sinovi

Zagreb

Jelačićev trg 28/I.

PLESHA SKOLA

"EDI GRÜNES" SAJMIŠTE 59

UČITELJ PLESA KR. NARODNOG KAZALIŠTA

PODUČAVA SVE MODEVNE PLESOVE

Informacije za privatne satove i koterie 10-1 i 3-8 sati.

Kupnja i prodaja
gumene robe
Popravak pneumatika
Auto potrebštine

RUDOLF JURZA
ZAGREB, NIKOLIĆEVA 6.

»ARTES«

Laštilo za parket podove
garantirano najbolje bijelo i žuto, daje bez truda
odmah ljepši sjaj. Cijena: 1 kutija ¼ ko Din. 15 —
5 kutija Din. 65., 10 kutija Din. 150 franc. pošt.

Preprodavaoci dobiju popust.

Razašilje Artes kem. lab.

Zagreb Petrinjska 3 III. Telefon 19-97.

MIRKO ŽUGEČ

Zagreb, Duga ul. 13.

Specijalna trgovina: antiknog pokućstva, zbirka
oružja te raznih drugih starijskih predmeta;
ujedno specijalna radionica za restauriranje
antikviteta.

SJAJNI PLES MAKABIJA

U subotu dne 16. januara priredjuje Žid. gomb. i šport. društvo »Makabi«

Sjajni ples

u svim prostorijama Glazbenog zavoda. Početak u 9 h navečer. Odljelo salonsko. Ulaznice po osobi: Din. 60, dječke Din. 25. Reklamacija pozivnica i pretprodaja karata bit će kod tt. Šandor Schmeller Strosmajerova ul. 4 od dana 13. o. mj. Prinosi za buffet preuzimat će se zahvalno poslije podne na dan zabave u maloj dvorani Glazbenog zavoda.

OBJAVA.

Počam od 1. I. 1926. uvadjamo uz prvorazrednu glazbu »Royal Jazzband« ples na kojem sudjeluje i cij. općinstvo. Osim toga veliki internacionalni i domaći raspored.

Početak glazbe u 8 sati na večer.

Ravnateljstvo

KLUB KABARET, Ilica 11.

»MACOT«

Čast mi je javiti p. n. žid. bogošt. općinama, da sam započeo proizvodnjom »Macot-a« pod strogo ritualnim nadzorom ortodoksnog rabinata.

Obećajem solidnu podvorbu, te uljudno molim da slav. maslovu svoju potrebu pravodobno naruče.

P. HALPERN,

Telefon interurban 5-73 Zagreb Ilica 110.

Prva

Jugoslavenska industrija

Samoveza i ovratnika

(kravata)

ARMIN LÖWENSTEIN

Zagreb, Jurišićeva ul. 23.

Sanduke

svakovrsne po mjeri izradjuje

Herman Müller, Zagreb

Ilica 220. Telefon 4-10.

Stovarište tvrdog i mekog stolarskog drva.

Marko Schlesinger i drug

Manufakturna trgovina na veliko

Splavnica 1. — Zagreb. — Jelačićev trg 3.

„Željezni čilim Krevet“

najnoviji patent i najpraktičniji svijetu što svaka kuća mora da ima

stoji Dinara 650-

razašilje poštom — pouz ečem

Nadalje imadem veliko skladište perja i to: mješano za jastuke i blazine Din. 60- polu-bijelo gušće čehano Din. 100- polupahuljice Din. 200.- kilogram.

JOSIP BROZOVIĆ

Tapetarska i poplunarska radnja

i kemička čistiona perja

Zagreb, Boškovićeve ul. 18.

BEČKA KROJAČKA
DVORANA

Franjo Samobor
Zagreb, Palmotićeve 36.

Prvorazredna izradba!

Snižene cijene!

NATJEČAJ.

Izraelitska bogoštovna općina u Novom Sadu traži **Šamesa**

koji mora usto biti **šohet** i **bodek**, koji može da bude predmoliteljem na obične dane. Mjesto se može nastupiti **1. marta** o. god. Plaća: 18.000 god. stam i uobičajena miszatslužba.

Reflektanti neka svoje ponude sa dokumentima i podacima o starosti i porodičnim prilikama pripošalju potpisanom predsjedništvu do 1. februara o. god.

Prednost uživaju reflektanti ispod 30 godina. Putni troškovi naknadjuju se samo pozvanima.

U Novom Sadu, dne 1. januara 1926.

Predsjedništvo Izraelitske Bogoštovine općine u Novom Sadu.

Armin Klein
tajnik

Dr. Ferdinand Lustig
predsjednik

ŽIDOVSKO GOMBALAČKO I SPORT. DRUŠTVO »MAKABI«.

čini svojom žalostnu dužnost, te objavljuje, da je dana 1. januara 1926. lovaru gosp. inž. kem.

god. umro nenadanom smrću u Bje-

MIRKO WEBER

jedan od osnivača društvenoga i dugogodišnjega aktivnoga radnika. Makabi će mu sačuvati trajnu uspomenu!

5. januara umrla je nakon teške i kratke bolesti članica žid. pomlatka **Anica Berl**, kći zakladateljca našega društva gosp. Eudena Berla. Vrijednoj preminuloj mladoj članici zihrona letova!

Tužnim srcem javljamo, da nam se naša nezaboravna mati, punica, baka, i prabaka, gospodja

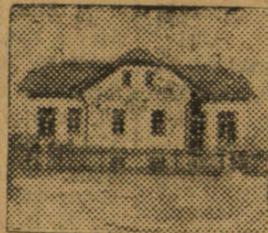
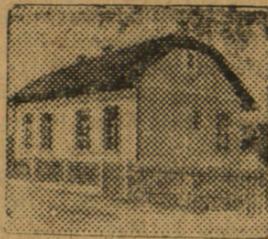
NANETA SCHWABENITZ
rođ. SCHLESINGER

navršivši 77 godinu života preselila u vječnost dne 4. januara. Mila nam pokojnica sahranjena je u srijedu dne 6. januara u 3 sata poslije podne na židovskom odjeljenju Mirogoja.

Zihrono livroho!

Tugujuća porodica.

KUĆE NA LUTRIJI

Riješenjem g. ministra Poljoprivrede i Vo- djeno je vučenje zgoditaka lutrije kuća »Pr- da od 9. decembra 1925. broj 46806./I. odgo- vog zagrebačkog radničkog društva« na

1. svibnja 1926.

Ovom odgodom želi društvo omogućiti svim dosadanjim kupcima srećaka kao i budućim, da igraju sa svojom srećkom na glavni zgoditak, pošto do sada nije bio rasprodan dovoljan broj srećaka. Do sada je bilo proda-

no 18.000 komada srećaka, pa je ovoj odgodi svrha, da se poluči barem 25.000 komada srećaka. Osim toga povećaje se lutrija sa još jednim zgoditkom i to sa darom

Protektora društva

Njegovog Veličanstva Kralja Aleksandra I.

koji se dar sastoji od prekrasnog zlatnog muškog sata. Taj dar izložen je kod tt. Kastner i Oehller u Zagrebu, Ilica broj 4. Društvo radi toga pozivlje i umoljava sve dosadanje kupce i interesente ove lutrije i cjelokupno građanstvo grada Zagreba, kao što i vanjske prijatelje radničke sirotinje, da podupira ovu plemenitu svrhu najstarijeg našeg humanitarnog društva u našoj državi, koje se brine u bolesti i nemoći za svoje članove obojeg spola, dok ista traje, da se polučeni dobitkom omogućiti izgradnja društvenih prostorija, a osim toga pruža se svakom mogućnost, da za

neznatnih 50 dinara postane kućevlasnikom.

U slučaju, da se rasproda potrebna količina srećaka još i prije 1. svibnja, to će se i samo vučenje obaviti prije i dan vučenja putem novina objaviti, vanjskim prodavačima srećaka pripisat će se izvorna listina vučenja besplatno.

Prodaja srećaka

obavlja se kao i do sada, te se neka svatko tko želi rasprodavati srećke obrati izravno na predsjednika lutrijskog odbora g. *Josipa Franca Opavu*, Zagreb, Nadbiskupski trg broj 11, I. kat.

Požurite se sa kupnjom srećaka, da se vučenje obavi još i prije roka.

ZADNJA OPOMENA

Pozivlju se svi oni prodavaoci srećaka, koji mi nisu priposlali obračun i novac za prodane srećke prije odgode vučenja lutrije, da mi ga najkasnije do 10. januara 1926. pripošalju, jer ću ih punim imenom karakterom i mjestom obitavanja objelodaniti, osim toga

predati ću ih kaznenom sudu na progon radi pronevjerenja.

Josip Fran Opava
predsjednik lutrijskog odbora.
Zagreb, Nadbiskupski trg 11 I. kat.

Od danas obaramo cijene na

10.000 pari ženskih cipela

od la. laka sa špangom ili bez, vrsta 14855,
cijena prije D 269.—

sada Din 229.—

5000 pari ženskih cipela

od crnog la. atlasa sa špangom, vrsta 14055 a,
cijena prije Din 169.—

sada Din 149.—

5000 pari cipela

od la. pamučnog atlasa crne boje sa špangom, vrsta 14055g, stigle su, o čemu izvještavamo naše mušterije, koje čekaju na ovu vrstu. Iste ćemo i nadalje prodavati po staroj niskoj

cijeni Din. 99.—

Fazona svih ovih cipela je kao što naša slika prikazuje. Šaljemo poštom uz pouzeće

Pat'a

Zagreb, Beograd, Sarajevo, Ljubljana, Subotica, Skoplje, Sombor, Novisad, Zemun, Brod n.S., Dubrovnik Veliki Bečkerak, Osijek.

STAKLANA
BRAČA GROSS

ILICA 84. ZAGREB Telefon 12-27.

Veletrgovina stakla porculana i kuhinjskog pribora.

Najjeftinije vrelo za nabavu:

Svih vrsti stakla
Porculana
Svjetiljaka,
Ogledala
Okvira
Staklenih ploča
Raznog kuhinjskog pribora

NA MALO I VELIKO

Najveći izbor letvica za okvire.
Vlastita radiona okvira za slike i ogledala.

Novo prispjele
„ROSENTHAL“
figurice

Najfinija

KRISTAL ROBE, POSUDJE

za svratišta i kavanare preporuča

Staklana Franc
Zagreb

Na novo preuredjena
Restauracija CENTRAL
ZAGREB

ugao Petrinjske 5 Sudnička 5

Čast mi je obavijestiti p. n. općinstvu, da sam na novo i vrlo ukusno preuredio prostorije poznate restauracije „Central“, tako, da se svaki ugodno osjeća.

Obskrbljujem se dnevno svježom morskom ribom, koja se pripravlja pravo po primorski. — Svake srijede i petkom bakalear. — Cijene jelu i piću snižene su do najniže mogućnosti.

Balmište bijelo staklo specialitet preko ul. Olin 12.

NAJBOLJA VUNA

o i svila za džemper, čarape, veste, vunenih rup-košulje, sve vrsti DMC robe, razni pamuci, pribor za vezenje i pletenje dobije se najjeftinije kod

FERDO SCHWARZ I DRUG Zagreb

ca 45. Podružnica: Jurišićeva 12.

lefon 2-56 Telefon 6-34

Em. Fischer,
Zagreb

Sudnička ul. 3 Jurišićeva ul. 6

Deletrgovina šivaćih strojeva
velocipeda i doknadnih dijelova

veliko Na malo

Južno voće

narandže, limuni, maroni, datulje, bademi, smokve, lješnjaci, rusi i t. d. najjeftinije kod veletrgovine

J. Dragoner, Zagreb-Beograd

Nikolićeva ul. 4. - Telef. int. 27-83

Brzjavi: Oranges Zagreb.

RICHTEROVO MLJEKARSTVO

Svi mliječni proizvodi

ZAGREB

Tkalčićeva ul. 1. — Pejačevićev trg 17.

IGLA

veze na stroju odijela, bluže i kabanice. Sve vrsti bijeloga veza na specijalnim strojevima i rukom. Monogrami strojevima i rukom. Plise, ažur, gufre, endl. Luknice strojem. Gumbi. Preris (Vormerk).

Preradovićeva 33.

Športske potrebštine
dobijete u najboljoj
kvaliteti kod

„NEGRO“
ILICA 19.

NARANDJE! — MANDARINE! — LIMONE!

Trgovina domaćeg i južnog voća i povrća na veliko

MORDO ALKALAY

Telefon 27-12. — ZAGREB. — Gajeva ul. 23.

Salon cvijeća — Salon des Fleurs — Blumensalon

Ella Kaiser-Herzmansky
Balkan Palace ZAGREB Marovska ul. 10.

Preuzima sve u struku za-
sjecajuće radnje po naj-
novijem ukusu

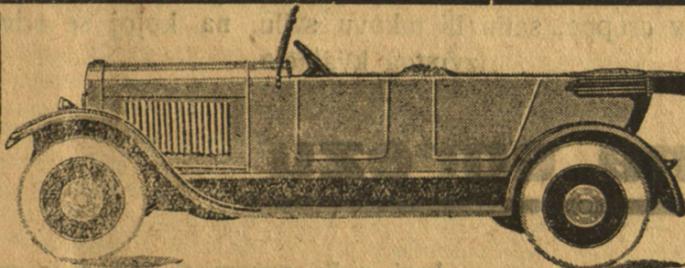
On se charge de tous les
travaux de ce genre en
gout le plus moderne

Übernimmt alle in dieses Fach einschlägigen Arbeiten in
neuster Geschmacksrichtung.

Prije

negoli kupite auto
koji Vam se čini
jeftinim, pročitajte
našu ponudu!

4/16 HP

„OPEL“

potpuno opremljen, za koji polažete kod predaje

Din. 30.000.-

Generalno
zastupstvo

„OPEL“ ZAGREB, Ilica 73.

kasnije imate još u 6 mjes.
obroka Din. 4.600.- platiti.

TELEFON

20-25 i 3-71.

Poslije

kad već dobivate mno-
štvo računa za benzin,
ulje, popravke već je
prekasno. Zato se od-
lučite odmah na pre-
cizni i štedljivi:

4 sjedala

Delikatesa A. Goljevščak

Nikoljreva ul. 17.

imade na skladištu raznih sira, svježeg tešanjskog
maslaca, sardina, keksa, bonbona, čokolade, likera,
ruma, konjaka i t. d. te se ovime poštovanom
općinstvu najtoplije preporuča.

PARNA PERARNA WIESLER

PETRNJSKA 73.

Proizvadžja i razašilje prvorazredni Karlsbad-
ski ljekoviti dvopek (Zwieback) kao i la.
graham kruh uz najkulantnije cijene.

VI BACATE SVOJ NOVAC

AKO SVOJE

UREDSKE POTREBŠTINE

NE NABAVITE KOD NAJJEFTINIJEG VRELA

A. BRUSINA K. D.

TRGOVINA PAPIRA I UREDSKIH
POTREBŠTINA

ZAGREB — MESNIČKA UL. 4

TELEFON 71. — CIJENICI BADAVA

Ljevaonica

i promet metalima

Petar Rupčić, Zagreb

Poslovnica Gundulićeva 3. Telef. 195

Ljevaonica Djure Deželića Prilaz 65

Nudja sa svog skladišta razne metale, a na-
pose bijelu kovinu (Lagermettal), osobito
podesnu za vicinalne željeznice i za male
šumske željeznice, uz veoma jeftinu cijenu,
ali samo uz gotov novac.

Imam veću količinu dobre bronce
takodjer veoma jeftino.

L. F. KOHN,

Nabavljajte pokućstvo kod naše domaće tvornice pokućstva
ZAGREB, Ilica 42. Telefon 2-02.

koja će Vaš dom ukrasiti sa sjajnim namještajem, jeftinije no igdje.

Starčevićev

trg 7.

Lavoslav Löu, Zagreb

Utemeljeno

g. 1898.

Otvorio sam ponovno svoju od prije rata dobro uvedenu manufakturnu radnju, te ću cij. mušterije najbolje poslužiti kao i prije sa svim
prvorazrednim štofovima, platnom, svilom, sagovima, odijelima po mjeri kao i cijelom opremom

Na otplatu.

Na otplatu.

Na otplatu.

Pokućtvo

Prije nego kupite potrebno pokućtvo izvolite posjetiti najveće skladište raznovrsnog pokućtva, gdje se prodaju Otomani po Din. 700.—

JULIO SINGER

ZAGREB,

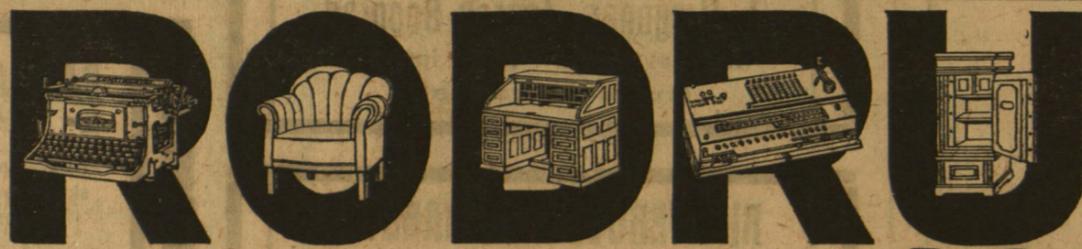
ILICA 52.

trg. raznovrsnog pokućtva

Ulošci tapetirani po Din. 580.-

kao i sve ostale potrebštine, koje spadaju u trgovinu pokućtva.

Veletrgovina
uredskog
namještaja

Pis. strojeva
Blagaine
Pisarničke
potrebštine

Draškovićeva ul. 58.

NASLJEDNIK

Draškovićeva ul. 58.

Tvornica umjetničkog pokućtva**BOTHE i EHRMAN D. D. ZAGREB****Tvornica:**

Zagreb, Sauska cesta broj 25.
Telefon broj 14 i 19—99.

Prodavaona:

Zagreb, Ilica 38. ulaz Mesnička ul.
Telefon broj 17—76.

Podružnica:

Beograd. Kralja Petra ulica 20.

Komisijona skladišta:

Braća Stožir k. d., Bjelovar,
Lavoslav Dukelić, Gospić,

Depolo i Stipčić, Sušak,
Janković i Ćurjić, Piš,

Lazar Ftanasijević i Kompanija Skoplje
Josip Bijavić, Split.

— Proizvadj: pokućtvo svih vrsti i slogova, kompletni uređaj za stanove, banke, hotele, kavane i restoracije. —

SKLADIŠTE TAPETA I KOŽNIH GARNITURA.**Nadgrobni Spomenici**

od
D. 500.-
gore

**NADGROBNI OBRUBI,
GROBNICE**

u velikom izboru prekrasno izradjeni od crnog švedskog granita, Labradora, Šymeta, svih vrsti mramora kao i domaćeg trajnog kamena uz najumjerenije cijene kod

Kiparstvo i Klesarstvo

Jaroslav Strecha

**ZAGREB
Ilica broj 102.**

Vaša toaleta za ples

privlačit će dvostruku pažnju, ako si izaberete boju, koja Vam dobro pristoji i takav creppe, satin ili takovu svilu, na kojoj se odmah opaža izvrstna kvaliteta

Budite na oprezu

kod izbora, dolazite k nama, kraj naše ogromne zalihe iz prvoklasnik francuskih i engleskih tvornica

morate naći što Vam treba

uz tako bezprimjerno jeftinu cijenu, da si i najbolji creppe dé chine, creppe georgette, creppe de charmensse, crepp marocain, svilu u bijeloj crnoj i svakoj drugoj boji, I-a taft, bijele štofove za ženske haljine, crne štofove za muški smoking i frak iz najbolje kvalitete možete priuštiti.

Dodjite, uvjerite se!

Tvorničko
skladište

„Bon Marché”

Zagreb, Frankopanska 4

Telefon
19-61

SVE NEČISTOĆE LICA

kao: lišaje, prištiće, sujedice, krvave žilice itd. zajamčeno odstranjuje pariška emulzija »Visagine (visažin) Adelina Patti«, jedino periektno i neškodljivo od mnogo liječničkih kapaciteta preporučeno sredstvo za pranje teinta, koje sprječava razvijanje nabora, te daje licu mladenački izgled i svježinu. Priznato sredstvo protiv sunčanih pjega. Dnevno stizavaju brojne priznanice. Dobiva se u ljekarnama, drogerijama i parfumerijama uz cijenu od Din. 30.— po bočici.

Glavno skladište za Jugoslaviju: ZAGREB, Gajeva ulica broj 8.